

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

PETRA TUČKOVÁ

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Postup připojování a střežení objektů na pult centralizované
ochrany umístěný na Krajském operačním středisku Hasičského
záchranného sboru Prahy**

The Procedure of connecting and guarding object to The alarm receiving centre
(ARC) located at the Regional Operational Centre of the Fire Rescue
Department of the Capital City of Prague

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VEDOUCÍ PRÁCE

plk. Mgr. Kristýna HOLUBOVÁ

AUTOR PRÁCE

Petra TUČKOVÁ

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 1.3.2024

.....
Petra TUČKOVÁ

Poděkování

Ráda bych poděkovala plk. Mgr. Kristýně Holubové za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích k vypracování bakalářské práce. Mé poděkování patří též kpt. Bc. Pavlovi Rillovi za poskytnuté materiály ke statistice.

Anotace:

Bakalářská práce se primárně zaměřuje na proces připojování objektů na pult centralizované ochrany na krajském operačním středisku Hasičského záchranného sboru Hlavního města Prahy. Dále nastiňuje, jakým způsobem probíhá střežení objektů připojených prostřednictvím pultu centralizované ochrany, včetně popisu výjezdů jednotek hasičského záchranného sboru k událostem s tímto systémem spojenými. Přestože je tato bakalářská práce zaměřena především na postupy realizované krajským operačním a informačním střediskem Hasičského záchranného sboru Hlavního města Prahy, zachycuje taktéž aktuální praxi v ostatních krajích České republiky.

Klíčová slova:

Hasiči, Hasičský záchranný sbor, historie, Krajské operační a informační středisko, elektronická požární signalizace, zařízení dálkového přenosu,

Annotation:

The bachelor's thesis is focused to introduce process of connecting objects to the centralized protection counter at the Regional Operations Center of the Fire Rescue Department in the Capital City of Prague. Further more outline how protection by centralized protection desk taking place, together with inclusion of describing intervention of fire department units connected with this system. Although it is focused primarily on the Regional Operations Center of the Fire Rescue Department in Prague, it also tries to capture current practice in other parts of the Czech Republic.

Keywords:

Firefighters, Fire Rescue Service, History, Regional Operations and Information Centre, electronic fire alarms, remote transmission equipment,

Obsah

Úvod.....	6
1. Historie hasičského záchranného sboru v České republice	7
2. Operační a informační střediska Hasičského záchranného sboru	12
3. Přijetí tísňové zprávy dálkovým přenosem	15
4. Popis funkce systému Pultu centralizované ochrany	16
5. Používané technologie	17
6. Postup při připojování objektů	19
7. Druhy jednotek požární ochrany	26
8. Činnost jednotek při vyhlášení poplachu z Pultu centralizované ochrany	31
9. Statistika připojování objektů v Praze na Pult centralizované ochrany.....	33
10. Rozdíly připojování a střežení mezi kraji ČR.....	37
Závěr.....	45
Seznam použité literatury.....	46
Internetové zdroje	47
Seznam zkratk	48
Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	48
Seznam příloh	50
Přílohy práce	51

Úvod

Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán, což je známé přísloví a velice pravdivé. Nebezpečí požárů se lidé snaží eliminovat mnoha způsoby a kromě jiného také včasným zjištěním počínajícího požáru. Stále více jsou to technologie, které hlídají naši bezpečnost na každém kroku, například elektroničtí asistenti při jízdě automobilem a další, je tedy logické, že se rozvíjí pokrok i v oblasti požární ochrany. Tyto technologie, pokud jsou důmyslně navrženy, dobře instalovány a správně provozovány, mohou zabezpečit „klidný spánek“ uživatelům, tedy ochránit jejich majetek, zdraví i životy.

Tato bakalářská práce se zabývá praktickými možnostmi bezobslužného hlášení počínajícího požáru na Krajské operační středisko Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy (dále jen „KOPIS HZS hl. m. Prahy“), tedy jaká je aktuální praxe v připojování objektů a střežení pomocí Pultu centralizované ochrany (dále jen „PCO“), který je umístěn u Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy (dále jen „HZS hl. m. Prahy“).

Autorka se o tuto problematiku zajímá z důvodu svého profesního zaměření, jelikož je příslušnicí HZS hl. m. Prahy se zařazením na KOPIS. Zastává funkci operačního důstojníka KOPIS HZS hl. m. Prahy a rozhoduje o nasazení sil a prostředků u jednotlivých mimořádných událostí, tedy kromě jiného i události přijaté za pomoci zařízení dálkového přenosu (dále jen „ZDP“) z objektové elektrické požární signalizace (dále jen „EPS“). Této problematice se věnuje od samého počátku, kdy začalo připojování objektů na PCO. Přímo se podílí na tvorbě metodiky vysílání sil a prostředků na události spojené s poplachy přijaté na PCO. Následně tuto metodiku využívá v praxi, dále řeší drobné nuance spojené s vysíláním sil a prostředků a potřebami jednotek na místě zásahu. Díky těmto praktickým zkušenostem je autorka schopna vytvořit kompilaci problematiky PCO, která může být použita jako podklad pro školení a další metodické postupy zúčastněných subjektů. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná dostupná literatura nebo podklady, ve kterých by tato problematika byla komplexně zadokumentována, natož aby byla vytvořena jakákoliv odpovídající metodická příručka pro praktické využití, záměrem autorky je bakalářskou práci následně

využít pro vytvoření interního manuálu, který by mohl být využit na KOPIS HZS hl. m. Prahy i pro školení velitelů a zasahujících jednotek.

Hlavní náplní bakalářské práce je popsat co nejpřesněji procesy, jakým způsobem se připojují objekty se zvýšeným požárním rizikem k PCO umístěném na KOPIS, snaží se objasnit procedury a nezbytnosti, které je zapotřebí absolvovat, aby mohl být takový objekt připojen a následně bezpečně a bezchybně střežen. Většina uvedených informací je získaná z praxe pracoviště, kde je autorka služebně zařazena a z praxe její vlastní. V praktické části této práce autorka porovnává informace z krajských operačních středisek, ze 14-ti krajů ČR. Je použita metoda cíleného dotazování se záměrem zjistit případné odlišnosti mezi jednotlivými KOPIS v ČR. V závěru praktické části bakalářské práce autorka stávající stav věcí zhodnocuje a navrhuje konkrétní opatření.

1. Historie hasičského záchranného sboru v České republice

„...počátek veledůležité doby té, kde člověk potřebu ohně poznal a ohně užíval, jest také počátkem záhubných účinků živlu tohoto a všeho namáhání, aby se jich zmocnil...“¹ Toto píše J. Vysocký ve svých „Základech hasičstva“ a pravdou je to neoddiskutovatelnou. Jakmile se lidská společnost dostala na vyšší úroveň, začala si uvědomovat potřebu chránit své hodnoty a především životy před nebezpečím ohně.

První dochované zmínky o organizovaném hašení požárů jakýmsi „hasičským sborem“ spadají už do doby starověkého Říma, tehdy bylo prý vyčleněno několik set otroků pro případný hasební zásah.²

Na území Českých zemích dochází k zakládání měst, většímu rozvoji při užívání ohně v domácnostech a následkem toho i k potřebě před ohněm obyvatelstvo chránit přibližně od poloviny 12. století a počátkem století 13-tého.

¹ VZDĚLAL J. VYSOCKÝ. *Základy hasičstva: Rukověť pro československé větší i menší obce, obecní úředníky, jakož i sbory hasičské a jednoty tělocvičné: Se 66 dřevorytinami*. Praha: Berringer a Pichl, 1869.

² NITRA, Josef. *Oheň a lidé v českých zemích do roku 1895*. 1. vyd. Nové Město nad Metují: Hasiči, 2010. ISBN 978-80-904606-0-7.

Ze 14. století pocházejí první písemné zmínky o požárním řádu nazvaném „O pořádku při hašení ohně“, tento pověřoval rychtáře řízením hasebních prací a různým skupinám osob podle jejich profese nařizoval povinnosti, které bychom dnes nazvali osobní a věcnou pomocí.

V 17. století byly v mnoha městech vypracovány první požární řády, které nařizovaly soustředování prostředků pro hašení požárů na určená místa. Tyto požární řády měly často několik částí, dnes bychom je rozdělili na část prevence, ta ukládala povinnosti majitelům domů, část represe, kde určovali zástupce různých profesí, především tesaře, zedníky, kováře, zvonaře, zámečníky a další k hasebním pracím, strhávání zasažených budov a hašení vodou podávanou dalšími obyvateli, a nakonec i část s tresty za neposkytnutí pomoci, případně odměny za odhalení žháře nebo včas poskytnutou pomoc.

Počátkem 19. století se stále častěji objevují plány, jak organizovat přípravu na boj s požáry. Hlavně ve velkých městech sílí názory, že by město mělo mít stálé „služebníky k hašení“. Nejdříve vznikají požární zálohy z tovaryšů a řemeslníků především pracujících s ohněm, tedy kováři, zvonaři, zámečníci a podobně. Tyto zálohy byly připraveny od páté hodiny odpolední do šesté hodiny ráno. Těmto připraveným osobám velel komisař a na činnost dohlíželi úředníci z vedení města.

První profesionální hasičský sbor na území Čech byl zřízen v Praze. Konkrétně nejprve byla dne 23. března 1853 přednesena zpráva o finančních nákladech na činnost čističů ulic v původním počtu 13-ti členů a bylo radou města rozhodnuto tento počet navýšit a kromě čištění ulic tyto zaměstnance využívat i na hašení požárů. Prvním velitelem byl jmenován Ludvík Pasta a následně byl na měsíc vyslán do Berlína, kde hasičský sbor v tu dobu fungoval již 2 roky. Po návratu z Berlína pak nově založený pražský sbor vycvičil a řídil. Hasičský sbor města Prahy byl zřízen vyhláškou č.45581³ ze dne 18. července 1853.

Dne 16. srpna 1853 bylo přijato do služby prvních 11 hasičů a v následujících dnech pak byli přijímáni další hasiči až do počtu 30 osob. V listopadu roku 1853 již bylo městem zaměstnáno celkem 68 hasičů,

³ reprodukce uvedena jako příloha č.1

z toho 6 vrchních hasičů (dá se říci velitelů), 24 hasičů pro obsluhu stříkačky (nyní strojníci) a 38 řadových hasičů.

V roce 1950 byl vydán zákon č.62/1950 Sb. Zákon o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami, který přikazoval, kromě jiného, osobní a věcnou pomoc všem občanů Československa⁴, také přikazoval v každé obci, která měla více než 50.000 obyvatel zřízení hasičů z povolání. Tento zákon ale neměl dlouhé trvání a byl v roce 1953 nahrazen zákonem č. 35/1953 Sb. Zákon o státním požárním dozoru a požární ochraně.

Na základě těchto zákonů vznikly postupně další profesionální jednotky.

O pět let později byl vydán zákon č. 18/1958 Sb. Zákon o požární ochraně, který byl v roce 1985 nahrazen zákonem č. 133/1985 Sb. Zákon České národní rady o požární ochraně, který s drobnými či většími úpravami (novelami) platí do dnes.

Roku 1966 bylo vydáno usnesení vlády č. 93/1966, kterým měly být zřízeny krajské veřejné požární útvary z profesionálních jednotek požární ochrany a v následujících letech bylo rozhodnuto zřídit postupně ve všech okresech, kde dosud nebyly, veřejné požární útvary. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků a také nedostatku pracovních míst v rámci centrálního plánování, byla v letech 1970 až 1971 ustavena tzv. detašovaná pracoviště okresních inspekcí požární ochrany, pouze s nejnужnějšími početními stavy okolo 10-ti příslušníků. Postupně do konce roku 1974 byly tyto početní stavy doplněny natolik, že skoro ve všech okresech, kromě 5-ti okresů v západočeském kraji, existovaly akceschopné veřejné požární útvary.

Dle dostupných pramenů byl početní stav profesionálních příslušníků Sboru požární ochrany k 1.1.1990 roven 5 592, počítáno včetně velení a školících zařízení. Profesionální jednotky byly v 77 – většinou okresních městech České republiky.

⁴ zákon č. 62/1950 Sb. Zákon o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami, § 16, odstavec 1

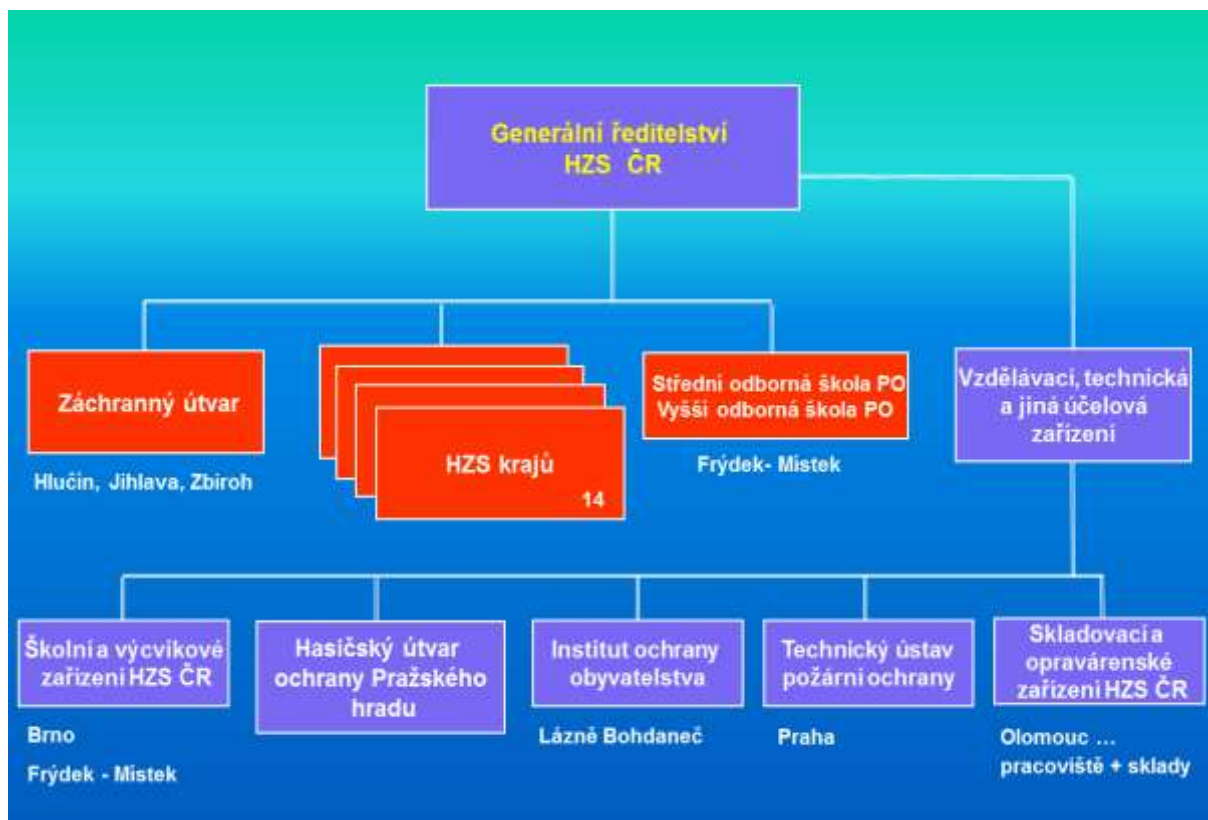
V roce 1990 byl nařízením vlády ČR navýšen počet příslušníků na 6744. Existoval výhled, který počítal s postupným navyšováním stavů až do počtu 13 000 příslušníků. Tohoto stavu však nikdy nebylo dosaženo. Dle poslední dostupné statistické ročenky bylo koncem roku 2022 v jednotkách HZS krajů 7524 příslušníků⁵, aktuální trend je opět snižování stavů z důvodu nutných úspor v rozpočtu Ministerstva vnitra a Státního rozpočtu České republiky.

Dne 1. ledna 1995 vznikl Hasičský záchranný sbor České republiky. V současnosti jej tvoří Generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, a dále pak 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku, Záchranný útvar HZS ČR (dislokace Hlučín, Zbiroh a Jihlava). Součástí Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení, konkrétně Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku a v Brně)⁶, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR. Zvláštní postavení má Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který je součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky a jeho velitel je přímo podřízen generálnímu řediteli.⁷

⁵ Čerpáno z <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>

⁶ V roce 1995, kdy byl tento systém nastaven, fungovaly ještě také učiliště v Borovanech a Chomutově, nyní jsou obě zrušeny.

⁷ *Historie útvaru: Hasiči na Pražském hradě* [online]. [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicsky-utvar-ochrany-prazskeho-hradu-menu-o-nas-historie-utvaru.aspx>

Obr. 1 - Struktura HZS ČR, Zdroj: www.hzscr.cz

Hasičský záchranný sbor ČR plní úkoly v rozsahu a za podmínek stanovených právními předpisy, především těmito zákony:

- zákon č. 133/1985 Sb. Zákon o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 320/2015 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,
- zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- zákon č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Příslušníků Hasičského záchranného sboru kraje (a samozřejmě také policistů a celníků) se profesně týká Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Nejdůležitějším posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví, životní prostředí a majetek obyvatel České republiky před požáry, živelnými pohromami, průmyslovými haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi⁸.

Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.⁹

Hasičský záchranný sbor ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními základními složkami IZS, což jsou Policie ČR, poskytovatel zdravotní záchranné služby a další jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.¹⁰ Dále HZS spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů a podobně.¹¹

Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému. Což znamená, že pokud zasahuje při řešení mimořádné události více složek IZS, na místě většinou (až na několik výjimek) velí příslušník Hasičského záchranného sboru ČR,¹² který řídí součinnost složek a koordinuje záchranné a likvidační práce. Operační a informační středisko IZS (je jím operační a informační středisko HZS ČR) povolává a nasazuje potřebné síly a prostředky jednotlivých složek IZS.

2. Operační a informační střediska Hasičského záchranného sboru

V roce 1995 bylo rozhodnuto o vybudování operačních a informačních středisek (OPIS), která byla budována většinou v krajských nebo okresních

⁸ **Mimořádnou událostí** se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (Zákon č.239/2000 Sb. §2, písmeno b)

⁹ Zákon č.239/2000 Sb. §2, písmeno a)

¹⁰ Zákon č.239/2000 Sb. §4, odstavec 1)

¹¹ Zákon č.133/1985 Sb. §74

¹² Zákon č.239/2000 Sb. §19, odstavec 1)

městech. Dříve fungoval systém spojařů na jednotlivých stanicích s profesionální jednotkou, kteří přijímali hlášení o mimořádné události z telefonních stanic ve svém hasebnímu rajonu, mělo to své výhody i nevýhody. Výhoda byla jistě znalost svého území, ale naproti tomu nevýhodou byla roztržitost sil a prostředků, a především nejednotnost velení při větších událostech.

Správnost zřízení krajských operačních středisek se potvrdila při každodenním nasazování jednotek požární ochrany k likvidaci požárů a k jiným mimořádným událostem. Hlavní význam krajských operačních středisek potvrdilo řešení zásahů při rozsáhlých požárech, ale především řízení jednotek při likvidaci následků povodní roku 1997 a v roce 2002.

Krajské operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru přijímá a vyhodnocuje zprávy o požárech a jiných mimořádných událostech, vysílá předurčené síly a prostředky jednotek požární ochrany a dalších složek integrovaného záchranného systému, právnických a fyzických osob ve prospěch záchranných a likvidačních prací. Dále poskytuje informační podporu nasazeným jednotkám požární ochrany a složkám IZS, orgánům krizového řízení a územním správním úřadům. KOPIS HZS kraje zabezpečuje také shromažďování, statistické vyhodnocování a analýzu údajů o požárech, technických zásazích, jiných mimořádných událostech, o činnosti jednotek požární ochrany a složkách IZS, o závažných haváriích a o vyhlášených krizových stavech. Spolupracuje s bezpečnostní radou kraje a krizovým štábem kraje při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Provádí varování a informování obyvatelstva a vyrozumění orgánů krizového řízení, orgánů státní správy a samosprávy, základních a ostatních složek IZS a dalších osob dotčených mimořádnou událostí nebo krizovou situací.¹³

KOPIS dále zabezpečuje nepřetržitou činnost Telefonního centra tísňového volání (dále jen „TCTV“) na celoevropské číslo 112 a na národní číslo 150.

Vláda České republiky usnesením č. 391 z 19. dubna 2000 vyslovila souhlas se zavedením jednotného evropského čísla tísňového volání 112 v České

¹³ Vyhláška MV č.328/2001 Sb. § 13

republiky v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Jedním z požadavků vstupu do Evropské unie bylo i zavedení jednotného čísla pro tísňová volání. Tato povinnost je uvedena v rozhodnutí Komise evropského společenství č. 91/396/EHS ze dne 29.7.1999.

V původním návrhu bylo 6 telefonních center umístěných v těchto městech: Praha, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno a Ostrava. Při realizaci v následujících letech bylo toto rozhodnutí přehodnoceno a bylo vybudováno celkem 14 krajských telefonních center tísňového volání 112.

První operátoři pro TCTV 112 s jazykovou výbavou byli přijati do služebního poměru na podzim roku 2002. V následujících dvou letech probíhal zkušební provoz technologie TCTV 112 v Praze, Plzni a Českých Budějovicích. Jako první byla v dubnu roku 2004 spuštěna do provozu technologie TCTV 112 v Praze, také z důvodu očekávání více cizojazyčných hovorů spojených s pořádáním šampionátu mistrovství světa v ledním hokeji v Praze. TCTV 112 v Praze sídlilo v jiných prostorách než operační středisko HZS hl. m. Prahy. V roce 2014 došlo k přesunu jak TCTV 112, tak i operačního střediska do jednoho společného prostoru, v nově vybudované hasičské stanici v Modřanech, což se ukázalo jako výhodné z hlediska nabírání hovorů, vyhodnocování situace na místě události a celkově užší spolupráce mezi operačními technikami TCTV 112 a operačními důstojníky KOPIS.

Na krajských operačních a informačních střediscích je 12-ti hodinová směna, kterou zajišťují 4 skupiny příslušníků. Pravidelně se opakující směny dodržují pracovní dobu od 7:00 – 19:00 a od 19:00 – 7:00 hodin, jedná se o režim nepřetržitého provozu.

Původně různý systém směn v jednotlivých krajích České republiky byl v lednu 2023 sjednocen a na všech operačních střediscích HZS probíhá střídání jednotlivých směn v těchto intervalech: 1.den - denní směna, 2.den - denní směna, 3.den - noční směna, 4.den - noční směna a následují 4 dny pracovního volna.

3. Přijetí tísňové zprávy dálkovým přenosem

Všechny způsoby přijetí zprávy o události jsou:¹⁴

- 1) telefonicky
 - i) na tísňovém čísle 150 (112)¹⁵,
 - ii) na telefonním čísle HZS kraje,
- 2) dálkovým přenosem informací (např. EPS),
- 3) faxem,
- 4) radiostanicí pracující v pásmu požární ochrany nebo jiné složky dále jen IZS,
- 5) radiostanicí občanskou,
- 6) datovým přenosem,
- 7) osobně.

V této bakalářské práci se bude autorka zabývat přijetím tísňové zprávy dálkovým přenosem, který je jedním ze způsobů oznámení mimořádné události. Pokud jde o historickou praxi, nejprve byly požáry hlášeny praporky ve dne a v noci signálními pochodněmi z pražských věží, s rozmachem zavedení telegrafu na přelomu 19. a 20. století noční strážníci ustupují a černé prosklené skříňky, odkud je možné předat tísňovou zprávu přímo na „Telegraf“ umístěný na hasičské stanici jsou rozmístěny na důležitých místech města. Nutno konstatovat, že tento způsob nebyl zcela bez závad, někdy stačilo, aby kolem hlásiče projel velký nákladní automobil a způsobil ve své podstatě planý poplach. Naopak při požáru Národního divadla byl systém aktivován z několika hlásek najednou, a proto na hasičské stanici bylo zprvu nejasné co se vlastně děje. Systém telegrafu byl následně vytlačen veřejnými telefonními stanicemi, což je ale zase jiný způsob vyrozumění.

¹⁴ Bojový řád jednotek požární ochrany – metodický list č. 1/O str. 1

¹⁵ V současnosti je linka 150 ve všech krajích HZS svedena na TCTV112

Návrat k dálkovému přenosu je až s rozvojem ochrany objektů za pomoci Elektrické požární signalizace a zařízení dálkového přenosu z EPS. Historicky pravděpodobně první pracoviště v České republice, kde byl tento způsob testován, je Jihlava, kde již v roce 1994 byl připojen první objekt přes firmu Patrol Group s.r.o. V hlavním městě Praze byl připojen na PCO první objekt za pomoci ZDP roku 2003 přes firmu M connections s.r.o.

HZS hl. m. Prahy nabízí od května roku 2003 službu připojení pro systémy EPS spolu s firmami poskytujícími přímé připojení za pomoci ZDP na službu PCO HZS hl. m. Prahy. Toto připojení umožňuje provozovat zařízení elektrické požární signalizace na objektech bez fyzické obsluhy, čímž dochází k úsporám v lidské síle a tím i k nemalým finančním nákladům za požární střežení objektu.

4. Popis funkce systému Pultu centralizované ochrany

Systém EPS, je-li dobře použit, chrání životy, zdraví, majetek a životní prostředí.

Pokud nějaký objekt, dle vypočítaných koeficientů požárně bezpečnostního řešení objektu¹⁶, spadá do prostor se zvýšeným či vysokým požárním zatížením, je provozovatel povinen vybavit jej systémem EPS. Systém EPS může být buď lokálního charakteru – v takovém případě je nutné mít na místě proškolenou obsluhu dvou osob 24 hodin denně, 7 dní v týdnu (24/7), nebo může být za pomoci ZDP napojený na PCO HZS příslušného kraje.

V případě signalizace objektové EPS ze střeženého objektu na PCO kraje dochází při vyhlášení požárního¹⁷ poplachu v objektu téměř současně (v řádech několika sekund) k přenosu zprávy o poplachu pomocí zařízení ZDP a doručení tohoto požárního poplachu na KOPIS HZS. Operační technik nebo operační

¹⁶ dle vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

¹⁷ **Požár** je každé nežádoucí hoření, při kterém dochází k usmrcení nebo zranění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí, nebo k bezprostřednímu ohrožení osob, zvířat, materiálních hodnot nebo životního prostředí.

důstojník provede kontrolu - celistvost informací přijatých z objektu, a ihned vysílá místně příslušnou jednotku požární ochrany.

Při vyhlášení poplachu elektronickou cestou odpadá také lidský faktor, kdy volající nejprve jde na místo, zjistit rozsah události a pak teprve vyrozumí HZS a často ve stresu není schopný podat přesné informace, tolik potřebné pro vyslání dostatečného počtu sil a prostředků a efektivní zásah jednotky.

Navíc i když se jedná, v případě nahlašování poplachu volajícím, o zdržení pouze několik minut, je všeobecně známo, že rychlost růstu intenzity požáru z I. či II. fáze jeho rozvoje do III. fáze¹⁸ závisí především na těchto několika minutách, ve kterých dochází k rozvoji plamenného hoření a vývinu nebezpečných zplodin, což má za následek růst škod a ohrožení životů, zdraví a životního prostředí.

5. Používané technologie

Objektové EPS mohou být různého typu od různých výrobců. Nejrozšířenější jsou pravděpodobně značky Apollo, Esser, Schrack, Siemens a Zettler.

Zařízení ZDP pracuje na území České republiky ve třech povolených standardech. Jedná se o standard českého výrobce NAM¹⁹, dále o standard českého výrobce Radom²⁰ a jako třetí používaný je německý systém Telenot²¹, tento je aktuálně Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen GŘ HZS ČR) povolen v jediném kraji – hl. m. Praze.

Systém NAM je výrobcem dodáván jako celek, tedy jak software, tak hardware, který je též vybaven záložním serverem, na který se průběžně zálohují veškerá data a samozřejmě jsou též akumulátory zajišťující chod i v případě výpadku napájení elektrickou energií, byť všechna krajská operační střediska jsou

¹⁸ Zdroj – požární taktika 1-1-03

¹⁹ Zdroj – <https://www.nam.cz>

²⁰ Zdroj – <https://www.radom.eu>

²¹ Zdroj – <https://www.telenot.com>

vybavena záložními dieselagregáty, které nastartují v řádu několika vteřin, po které je systém zálohován proti nechtěnému vypnutí a tím ke ztrátě dat pomocí velkokapacitní UPS²².

Systém Radom pracuje především jako software v téměř „běžném“ počítači, dle výběru zákazníka – HZS kraje. Tedy záleží na pracovnících IT oddělení, kteří mají omezenou možnost, dle rozhodnutí svých nadřízených, na jaký hardware bude tento systém instalován.

Systém Telenot je dodáván společností M connections s.r.o., která je výhradní dodavatel pro celou Českou republiku. Jedná se také o komplexní dodávku, podobně jako v případě českého výrobce NAM.

K přenosu informací ze střeženého objektu na KOPIS HZS za pomoci ZDP lze použít v zásadě tři přenosové cesty. Vždy musí být použity alespoň dvě z nich a použité cesty musí fungovat na sobě nezávisle. Jedna možnost je GPRS/LTE - služba přenosu zašifrovaných dat mobilními sítěmi, druhá je použití datové sítě, tedy zabezpečené informace jsou zasílány po internetu, či podobné síti a třetí možná cesta je RDST, tedy zaslání opět zašifrovaných informací pomocí radiových vln ve vyhrazeném kmitočtu.

Systém GPRS/LTE využívá k přenosu pokrytí signálem mobilních operátorů, kdy zařízení ZDP je vybaveno multifunkční SIM kartou a využívá operátora, který v daném místě má nejsilnější signál, aby byla jistota kvalitního přenosu informací.

Systém datové sítě využívá operátorů pevných internetových linek. Zde je kvalita propojení různorodá, ale většinou se pro přenos informací využívá co nejvyšší možná kvalita, kdy i případná oprava nefunkčního spojení by měla být v co nejkratším čase. Nesmí být ani částečně (v žádné části trasy) použito GPRS/LTE, aby byla zajištěna různorodost dvou přenosových cest.

²² **UPS** – obecně známá zkratka z angl. - Uninterruptible Power Supply

Systém RDST využívá přidělené frekvence telekomunikačním úřadem a je relativně velmi spolehlivý, důležité je při montáži antény na objektu zjistit měřením potřebnou dostupnost a kvalitu signálu.

6. Postup při připojování objektů

Pokud PBŘ požárně bezpečnostní řešení objektu stanovuje potřebu vybavit jej EPS, je možnost, jak již bylo zmíněno, buď mít nepřetržitou obsluhu dvou proškolených osob, nebo takový objekt připojit na PCO u HZS kraje. Tato služba není původní náplní HZS, tedy se jedná o službu provozovanou na základě smlouvy a za stanovenou cenu. Zároveň si pro hladké zajištění služby stanovuje HZS podmínky pro připojení. Tyto podmínky mají především za úkol zjednodušit a hlavně zefektivnit případný zásah na objektu v případě vyhlášení poplachu.

Pokud nějaký objekt projeví zájem o připojení, nejprve si provozovatel EPS vybere firmu zajišťující přenos signálu za pomoci ZDP. Provozovatel přenosové cesty provede průzkum na objektu, nainstaluje ZDP a propojí jej s ústřednou EPS. Samozřejmě u EPS i ZDP, jakožto vyhrazeném požárním zařízení, je třeba, aby se jednalo o certifikované zařízení a byly na něm prováděny periodické kontroly.

Provozovatel EPS dodá na místně příslušné krajské operační středisko HZS žádost o připojení a potřebné dokumenty k připojení, jedná se především o revizi EPS a revizi ZDP, dále dokumentaci sloužící k rychlé orientaci zasahujících jednotek v objektu s vyznačenými elementy EPS – Prvotní informace pro zásah nebo Dokumentaci zdolávání požárů v rozsahu operativní karty (dále jen „PIPZ/DZP“) a případně další dokumentaci dle zvyklostí kraje (některé kraje vyžadují i PBŘ, či projekt EPS, projekt ZDP a další).

Koordinátor připojení na PCO vyrozumí o novém žadateli o připojení na PCO velitele místně příslušné stanice a jím je stanoven termín prvotní prohlídky objektu. Prohlídku provádí velitel místně příslušné stanice, nebo jím pověřený příslušník, případně koordinátor připojení na PCO. V některých krajích je zvykem, že se prohlídky účastní také pověřená osoba z místně příslušného oddělení prevence. V Praze jsou na oddělení prevence zaslány podklady pro připojení a na základě dodaných podkladů a platném kolaudačním rozhodnutí se oddělení

prevence vyjádří k objektu, zda může být na PCO u HZS kraje připojen – toto je jeden ze tří nutných souhlasů v procesu připojení daného objektu na PCO u HZS. Druhý souhlas dává velitel příslušné stanice po kontrolní prohlídce, případně po vypořádání připomínek z prohlídky vzešlých a poslední tedy třetí souhlas je udělen po seznámení jednotek, tedy všech tří směn místně příslušné stanice.

Prohlídka velitelem stanice probíhá minimálně v rozsahu:

- Kontrola systému generálního klíče (GK) – nainstalovaná půlvložka s objektovým generálním klíčem v klíčovém trezoru (KTPO) a půlvložka ve dvířkách obslužného pole požární ochrany (dále jen „OPPO“). Všechny dveře nebo vstupy do prostor, za kterými se nacházejí prvky EPS napojené na systém EPS musí být opatřeny vložkou v systému GK, a to i od dveří, kde se nacházejí technologie – voda, plyn, rozvody elektrické energie a další.
- Kontrola „Hasičské“ půlvložky v KTPO – musí zajistit nejpozději v den prohlídky provozovatel ZDP.
- Kontrola všech komponent systému EPS s návaznostmi na PCO – KTPO, zábleskového majáku a OPPO.
- Kontrola výlezu na střechu a žebříku - pokud je uzamčen, tak musí být opět opatřen systémem GK.
- Kontrola označení dveří, za kterými je např. ústředna EPS, označení dveří s cedulkou HUV i samotného kohoutu, hlavního nebo vedlejšího uzávěru plynu, hlavního vypínače elektrické energie v objektu, UPS a dalších skutečností, které mají vliv na požární bezpečnost objektu, nebo orientaci v něm.
- Kontrola přítomnosti vyplněné provozní knihy EPS a stručného návodu k ústředně EPS.
- Kontrola označení prvků EPS (čidel, tlačítek atd.), musí být nezakryté a funkční a jejich skutečné umístění ve vztahu k dokumentaci PIPZ/DZP. Rejstřík čidel v PIPZ/DZP musí odpovídat skutečnému stavu s EPS

ústřednou. Označení hlásiče ve výtahové šachtě na zárubni výtahu v nejnižším, nástupním (patro ve kterém jednotky nastupují k zásahu v objektu, tedy zpravidla to, ve kterém je umístěn KTPO) a v posledním patře výtahu.

- Kontrola zpracování PIPZ/DZP aby odpovídalo skutečnému stavu objektu.
- Kontrola instalované skřínky na PIPZ/DZP – v objektu po připojení je potřeba, aby byl jeden výtisk dokumentace k dispozici jednotkám, pro případ, pokud by nefungovala elektronická verze, co mají jednotky nahranou v tabletu.

Doprovodné dokumentační fotografie z objektu připravenému ke střežení:

Obr. č.2: Uzavřený KTPO

Obr. č.3: Otevřená vnější dvířka

Obr. č.4: Vnitřní prostor KTPO

Obr. č.5: OPPO v zádveři objektu

Obr. č.6: Skříňka na dokumentaci v zádveři objektu

Obr. č.2 – č.6 Zdroj: vlastní fotografie autorky BP

Obr. č.7: Tablo EPS

Obr. č.8: Ústředna EPS

Obr. č.9: Samočinný hlásič EPS

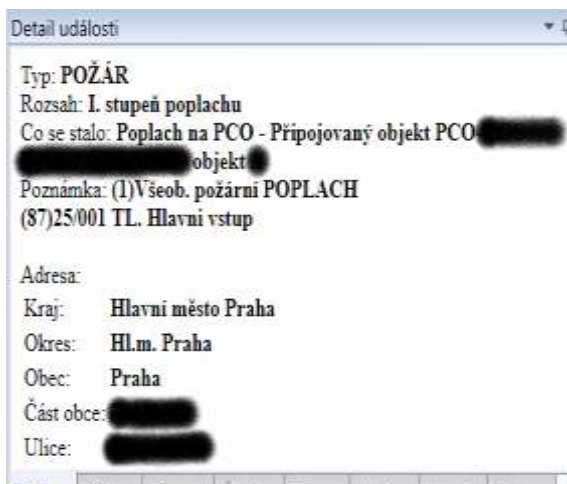

Obr. č.10: Tlačítkový hlásič EPS

Obr. č.7 – č.10 Zdroj: vlastní fotografie autorky BP

Součástí prohlídky je vyvolání poplachu, kontrola rozsvícení zábleskového majáku, otevření klíčového trezoru, funkčnost návazných zařízení ovládaných systémem EPS a v neposlední řadě kontrola přenosu poplachu na operační středisko HZS.

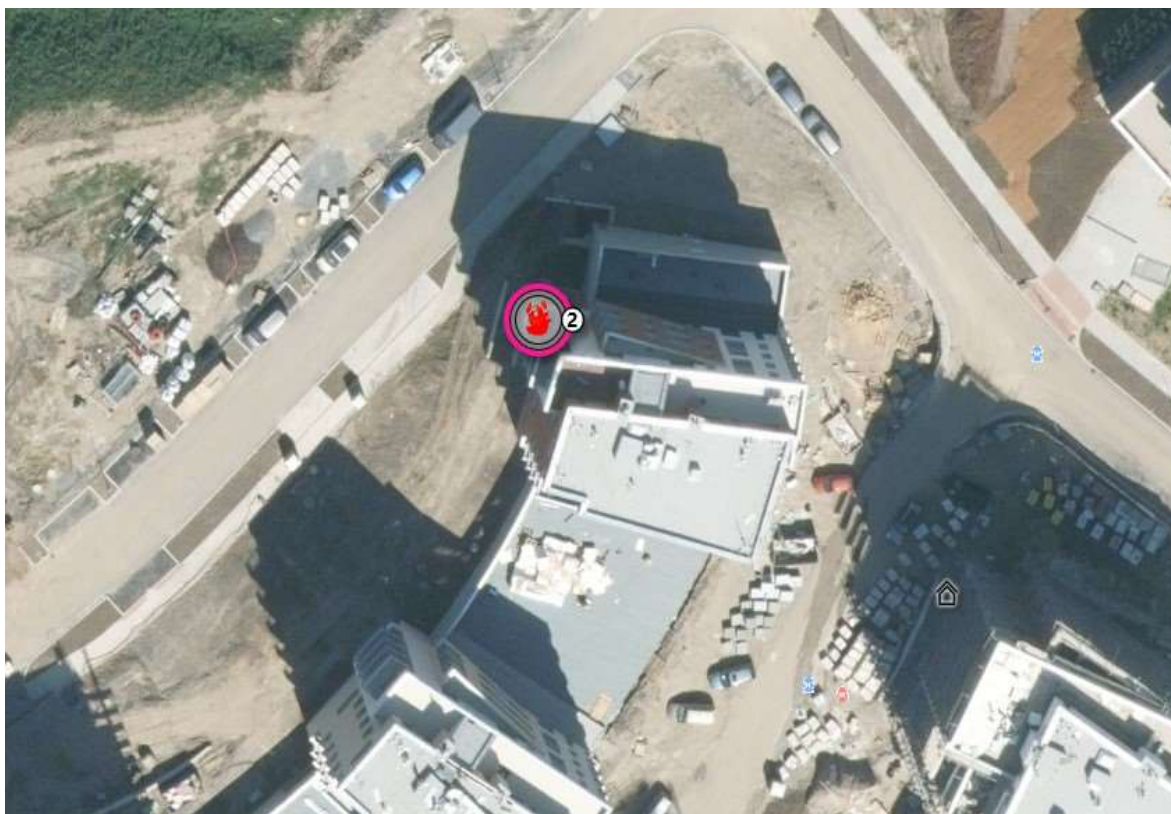
Konkrétní zobrazení poplachu na objektu střeženém na PCO v aplikaci Spojář na KOPIS HZS hl. m. Prahy zachycují obrázky č.11-č.13.

Obr. č.11: Detail události

Zpráva	Č
KTČ: (CHS Praha - Sokolská) VA-L2/Transporter/ODZP, PAA...	2
KTČ: (HS Praha - Smichov) CAS 30/9000/540-S3VH, PAA 17...	2
KTČ: (HS Praha - Smichov) CAS 30/9000/540-S3VH, PAA 17...	2
EPS: [redacted] Poplach - Všeob. požární POPLACH	2
EPS: [redacted] Poplach - 25/001 TL. Hlavní vstup	2
KTČ: (HS Praha - Chodov) CAS 20/2000/120-S1R/HS-4, PAA...	2
KTČ: (HS Praha - Holešovice) CAS 20/2000/120-M1T/HS-3...	2

Obr. č.12: Aplikační zprávy

Obr. č.13: Zobrazení v mapovém podkladu

Obr.č.11 – č.13 Zdroj: printscreen z aplikace Spojář, zpracovala autorka BP

Osoby, které se účastní prohlídky:

- Zástupce HZS kraje
- Zástupce objektu – se znalostí objektu, systému GK, umístění uzávěrů atd.
- Zpracovatel PIPZ/DZP – dle zkušeností se v dokumentaci nachází velmi často rozpor oproti skutečnému stavu věcí a je třeba, aby zpracovatel viděl skutečný stav věcí spolu se zástupcem HZS kraje
- Technik EPS – při prohlídce je vyvolán poplach s následným přenosem na KOPIS, je potřeba aby případně technik odpojil nezvratné návaznosti, například vystřelovací patrony od střešních světlíků a podobně
- Technik ZDP – při prohlídce je vyvolán poplach s následným přenosem na KOPIS

Po prohlídce dochází k podpisu Akceptačního protokolu, což je záznam o provedené prohlídce, a následně je vyhotoven ze strany HZS hl. m. Prahy seznam připomínek k PIPZ/DZP a objektu, které je třeba uvést do souladu. Pokud na objektu nejsou nalezeny nesrovnalosti, tedy zástupce HZS kraje nemá k objektu žádných připomínek, může být spuštěn zkušební provoz, pokud již má koordinátor PCO k dispozici souhlas od oddělení prevence.

V případě připomínek jsou provedená nápravná opatření zaslána veliteli, který připomínky vyhotovil (a v kopii koordinátorovi PCO).

Forma nápravných opatření bývá zpravidla tato:

- a) Upravené PIPZ/DZP v elektronické podobě (jeden soubor PDF)
- b) fotografie provedených opatření, například vložka zámku v OPPO či KTPO, výstražná či informační cedule, popisek čidla EPS atd.
- c) v případě rozsáhlých úprav na objektu doložení nápravného opatření formou čestného prohlášení (v případě, že je potřeba nahradit několik desítek až stovek fotografií).

Teprve po vypořádání připomínek z prohlídky vystavuje velitel místně příslušné stanice, který prohlídku provedl, tzv. Kontrolní list, což je další - druhý souhlas s připojením objektu na PCO u HZS.

Po udělení prvních dvou souhlasů – souhlas oddělení prevence a velitele místně příslušné stanice, který prováděl prvotní prohlídku – jsou na připojovaný objekt vyslány jednotky z místně příslušné stanice na seznámení. Postupně se s objektem seznámí všechny tři směny, vždy alespoň jedno družstvo. Je předpoklad, že tito výjezdový hasiči budou na daném objektu v případě poplachu zasahovat, proto se potřebují seznámit s objektem z hlediska jejich práce, tedy kde je uložen klíčový trezor s objektovým generálním klíčem, kudy se do objektu vchází, kde jsou hlavní uzávěry vody, plynu a hlavní vypínač elektrické energie, případně kde by mohlo v objektu hrozit nebezpečí, například fotovoltaika a podobně. Při těchto prohlídkách mohou vzniknout k objektu nebo dokumentaci připomínky, ale už nebývají tak velkého rozsahu.

Zároveň s vysláním jednotek bývá zahájen zkušební provoz, při kterém již signál z EPS přichází za pomoci ZDP na KOPIS HZS hl. m. Prahy, zde mají kontakt na správce/ostrahu budovy a v případě poplachu se s ním telefonicky spojí a ověří situaci na místě. Pokud z nějakého důvodu k ověření nedojde, vysílá operační středisko na místo preventivně jedno vozidlo. V době zkušebního provozu musí být zajištěna dvoučlenná ostraha objektu 24/7, pokud to objektu ukládá norma²³.

Zkušební provoz bývá většinou v délce 3-4 týdny, za tuto dobu se zvládnou zpravidla seznámit všechny tři směny místně příslušné stanice. Ukončení zkušebního provozu je podmíněno vypořádáním všech připomínek a podpisem smlouvy, čímž je připojovací proces završen a objekt přechází do Trvalého provozu.

Ode dne převedení objektu do Trvalého provozu náleží HZS hl. m. Prahy měsíční poplatek za střežení a dále je zúčtován připojovací poplatek. Výši poplatků stanovuje GŘ HZS ČR jednotně pro všechny kraje ČR.

²³ ČSN 34 2710 Elektrická požární signalizace (aktualizace v roce 2023)

Pokud objekt spadá do kategorie zařízení sociálních služeb s formou pobytových služeb podle zákona 108/2006 Sb. Zákon o sociálních službách, má provozovatel možnost požádat o neplacení připojovacího poplatku a poplatku za střežení dle § 8 zákona č. 133/1985 Sb. Zákon o požární ochraně.

Pokud je objekt národní kulturní památka, nebo je na zvláštním seznamu kulturních památek sestaveným Ministerstvem kultury a GŘ HZS ČR, má provozovatel také možnost požádat o neplacení připojovacího poplatku a poplatku za střežení dle § 9 zákona č. 133/1985 Sb. Zákon o požární ochraně.

Další případný poplatek je za výjezd na planý poplach. Tento poplatek je účtován i objektům sociální péče a národním kulturním památkám, pokud k výjezdu s klasifikací planý poplach dojde.

7. Druhy jednotek požární ochrany

V současné době je v České republice krajské uspořádání jednotek Hasičského záchranného sboru. Generální ředitelství HZS ČR zaštituje, sjednocuje a koordinuje přípravu jednotek požární ochrany, poskytuje metodickou a právní podporu, vydává pokyny a dohlíží na práci a připravenost krajských hasičských záchranných sborů. Na jednotlivých krajích (HZS kraje) pak leží zajištění akceschopnosti jednotek, správné pokrytí území jednotkami a především stálá připravenost jednotek.

Jednotkou požární ochrany se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami - hasiči, požární technikou především automobily a věcnými prostředky požární ochrany, tedy výbava automobilů agregáty, hasebními prostředky, a dalším potřebným.

Jednotky požární ochrany působí buď v organizačním řízení, nebo v operačním řízení. Organizačním řízením²⁴ se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek požární ochrany. Tímto se rozumí činnost související s udržováním

²⁴ Vyhláška MV č.247/2001 Sb. §9

a zvyšováním odborné, fyzické a psychické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a prostředků požární ochrany, a další.

Operačním řízením²⁵ se rozumí činnost příslušníků od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace, tedy vyhlášení poplachu, jízda na místo zásahu, provedení záchranných a likvidačních prací a návrat jednotky zpět na stanici.

Jednotky požární ochrany dělíme podle druhů²⁶ a podle kategorií²⁷.

Podle zřizovatele jednotky požární ochrany a vztahu osob, vykonávajících činnost v těchto jednotkách, ke zřizovateli jednotky požární ochrany se jednotky dělí na:

1. Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje), které jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů. V těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci hasičského záchranného sboru kraje jako své povolání ve služebním poměru.

2. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce), které zřizuje obec, resp. město, a činnost v těchto jednotkách vykonávají členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obce na základě dobrovolnosti, příp. někteří členové mohou vykonávat činnost v pracovním poměru k obci nebo hasičskému záchrannému sboru kraje.

3. Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku), zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob jako své povolání v pracovním poměru.

4. Jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku), zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto

²⁵ Vyhláška MV č.247/2001 Sb. §10 a následující

²⁶ Zákon č.133/1985 Sb. §65, odstavec 1), písmeno a)-d)

²⁷ Zákon č.133/1985 Sb. příloha 1)

jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob na základě dobrovolnosti.

Kategorie jednotek

Pro účely plošného pokrytí území ČR jednotkami PO se podle operační hodnoty dělí jednotky PO do šesti kategorií JPO I až JPO VI.

A) Jednotky s územní působností:

- zasahují i mimo území svého zřizovatele

JPO I - Jednotka hasičského záchranného sboru kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut.

JPO II - Jednotka SDH obce, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO II/1) nebo dva (JPO II/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut.

JPO III - Jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO III/1) nebo dva (JPO III/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut.

B) Jednotky s místní působností:

- zasahují zejména na území svého zřizovatele, pokud není v případě rozsáhlých mimořádných událostí požadován výjezd jednotky jinde v souladu s jinými právními předpisy, případně na základě dohody zřizovatele jednotky s příslušným Krajským operačním střediskem.

JPO IV - jednotka HZS podniku – je složena ze zaměstnanců podniku, kteří činnost v jednotce vykonávají jako své zaměstnání.

JPO V - jednotka SDH obce s působností zpravidla pro území obce, která jednotku zřizuje.

JPO VI - jednotka SDH podniku – tato jednotka je složena ze zaměstnanců podniku, kteří činnost v jednotce nemají jako náplň své běžné práce.

Speciální jednotky nebo skupiny

Součástí JPO I (HZS kraje), bývají speciální jednotky nebo skupiny:

- Lezecká skupina
- Potápěčská skupina
- Chemická jednotka
- USAR team

a další podle potřeb kraje, nebo dle nařízení GŘ HZS ČR.

Tyto jednotky (skupiny) jsou tvořeny hasiči, kteří slouží běžně zařazeni ve výjezdové jednotce a v případě potřeby jsou aktivováni z příkazu krajského operačního střediska, nebo operačního střediska generálního ředitelství HZS ČR.

Na jednotlivých krajích, kromě krajského ředitele a jeho kanceláře, tedy jeho náměstků a dalších úředníků potřebných pro chod organizace, jsou právě jednotky hasičského záchranného sboru umístěny, podle výše vyjmenovaných druhů a kategorií zajišťující potřebu plošného pokrytí, na jednotlivých stanicích.

Na jednotlivých stanicích je soustředěna technika a v případě jednotek JPO I, případně JPO II kromě prostředků i síly, tedy jednotliví hasiči.

Hasiči vyčkávají v organizačním řízení, tedy při přípravě prostředků a techniky, zdokonalování své fyzické i psychické odolnosti a zlepšováním své profesní způsobilosti školeními a praktickou přípravou na svých stanicích do vyhlášení poplachu Krajským operačním střediskem. V tento okamžik přecházejí jednotky do režimu operačního řízení.

Službu v jednotce hasičského záchranného sboru kraje mohou vykonávat pouze příslušníci HZS kraje. Pracovně právní vztah příslušníků HZS se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, s doplňujícími ustanoveními dle zákona č. 320/2015 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

Příslušníci mohou mít dobu služby rozvrženu rovnoměrně tzv. „denní směna“, která má týdenní pracovní dobu 37,5 hodin nebo nerovnoměrně tzv. „směna“.²⁸

Směna je buď 24 hodin, nebo 12 hodin. Vždy musí být zabezpečen nepřetržitý režim služby, v němž se příslušníci vzájemně střídají v režimu 24/7, tedy ve směnách po sobě jdoucích tak, aby byl zajištěn nepřetržitý provoz vyžadujícího výkon 24 hodin denně 7 dní v týdnu.

Směnu 24 hodinovou zajišťují 3 směny. Příslušníci tedy pracují v cyklu 24 hodin směna a následně 48 hodin volno mezi směnami. Střídání směn probíhá v 7.00 h. ráno. Tato směna se dělí na 16 hodin výkonu služby a 8 hodin nařízené pohotovosti v místě výkonu služby, přičemž do nařízené pohotovosti se započítávají přestávky na jídlo a odpočinek.

²⁸ Zákon č.361/2003 Sb. § 53

8. Činnost jednotek při vyhlášení poplachu z Pultu centralizované ochrany

Vyhlášením poplachu přechází jednotky z organizačního řízení do operačního řízení.²⁹

Jednotka je vybavena informacemi o objektu v elektronické podobě ve vozidlovém tabletu, dále také dokumentací ve vytištěné papírové podobě umístěné na stanici. Již při výjezdu je tedy velitel zásahu informován o jaký objekt se jedná. V rámci připojování objektu se jednotky s objekty seznamují, více v kapitole 6.

Dle doručených informací z objektu – počtu a umístění čidel se již po cestě může jednotka náležitě připravit. Na místě je pak zásah jednotky podstatně účinnější, než pokud se dozvídá informace tzv. „z druhé ruky“, nebo až na místě zásahu.

Na místě dojde velitelem zásahu k otevření a odemčení KTPO a vyjmutí objektového generálního klíče, se kterým jednotky vstupují do budovy.

V této souvislosti je třeba blíže přiblížit a popsat KTPO. KTPO je ocelová schránka, která musí dle norem³⁰ být instalována pro umožnění nedestruktivního, rychlého a systémového vstupu zásahové jednotky požární ochrany do objektu. Bývá instalován většinou přímo ve fasádě domu, případně ve sloupku či zdi, jež jsou součástí oplocení střeženého areálu. Klíčový trezor má dvě dvířka za sebou. První dvířka jsou ovládána ústřednou EPS a v případě poplachu dojde k odemknutí elektrického zámku. Dvířka zůstanou v uzavřené poloze, ale při příchodu velitele zásahu se dají lehkým tahem otevřít. Tyto dvířka z důvodu, že musí odolat povětrnostním vlivům musí být vytápěna. Za prvními dvířky se nacházejí druhá (vnitřní) dvířka, která jsou uzamčena na „hasičský“ univerzální klíč, který mají zasahující jednotky k dispozici. Pro upřesnění, každý objekt má i k tomuto zámku samozřejmě klíč, pro provádění revizí a kontrol, ale pasuje pouze

²⁹ Vyhláška č. 247/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, § 10

³⁰ Technický návod 10.03.60, normy ČSN 34 2710 a ČSN 73 0875

do tohoto zámku. Jednotky HZS kraje jsou vybaveny klíčem, který pasuje do všech KTPO na území kraje. Za druhými (vnitřními) dvířky je v trezoru instalována klíčová vložka v systému GK objektu. Z bezpečnostních důvodů je každé vyjmutí nebo vložení GK je zaznamenáno v ústředně EPS.

Jako první zpravidla na obslužném poli požární ochrany je vypnuta akustická výstraha, neboť v době příjezdu jednotek by již měl být objekt evakuován. Na TABLU³¹ případně přímo na ústředně EPS je provedena kontrola, zda odpovídá číslo elementu, které bylo doručeno jako prvotní iniciátor při poplachu na KOPIS. Zda například nedošlo k dalším poplachům a případně jakým. Dle dokumentace, buď již za jízdy ve vozidlovém tabletu, nebo na místě z papírové verze umístěné v objektu ve schránce na PIPZ/DZP je přesně identifikován prostor, kde došlo k poplachu. Tento prostor je jednotkou prověřen, právě za pomoci objektového generálního klíče. Systém objektového GK může mít samozřejmě více úrovní, tedy s různými klíči se lze dostat do různých prostor, ale v KTPO musí být vždy nejvyšší úroveň pro přístup do všech prostor střežených systémem EPS, pro rychlý a efektivní zásah vyslaných jednotek.

Pokud je prostor prověřen a je negativní na výskyt požáru nebo i jen kouře, je provedeno znovunastavení ústředny EPS. Pokud je vše v pořádku a další nebezpečí není zjištěno, je místo předáno kontaktní osobě z objektu, která je vždy vyrozuměna při výjezdu jednotky a je její povinností se dostavit na místo události. Pokud se kontaktní osoba na místo nedostaví, je objekt uzavřen jednotkou. V každém případě je velitelem zásahu vrácen objektový GK do KTPO a tento uzavřen. Tím končí pro jednotky zásah na poplach vyvolaný spuštěním elementu EPS na PCO u HZS kraje. Samozřejmě zde je popsán zásah s výsledkem planý poplach, kdy tomu tak je v cca 92 %³² případů výjezdů na EPS-PCO. Pokud je zjištěn požár, nebo technická událost, tak samozřejmě dochází k postupům

³¹ TABLO - Podružný zobrazovací panel ústředny EPS, používá se, pokud je ústředna umístěna více než 10 metrů od nástupního místa zasahujících jednotek požární ochrany.

³² Dle přiložené statistiky zpracované za posledních 10 let, viz. následující kapitola.

pro omezení škod jako při jakémkoliv jiném případě, na kterém se podílí jednotky HZS.

9. Statistika připojování objektů v Praze na Pult centralizované ochrany

V rámci přípravy podkladů se podařilo autorce bakalářské práce shromáždit relevantní data k množství připojovaných objektů na PCO u HZS hl. m. Prahy a počty výjezdů na tyto objekty za roky 2013 až 2023. Počty připojených objektů vždy ke konci daného roku se podařilo zjistit z interních dokumentů, od koordinátora PCO, který si tyto počty průběžně zaznamenává. Samozřejmě jsou tyto údaje anonymizované, jak ohledně připojených provozovatelů EPS, tak ohledně provozovatelů ZDP. Počty výjezdů na objekty se podařilo zjistit díky možnosti v rámci pracovního zařazení pracovat s programem SSU-ZOZ tj. Statistické sledování událostí – zpráva o zásahu, což je nadstavba programu Spojář³³. *Spojař* je program sloužící pro založení události (i když v současnosti většinou je událost přebírána ze systému TCTV 112), vyhlášení poplachu jednotkám a dále zápis všech potřebných dat k jednotlivým událostem, u kterých jednotky HZS zasahují. Právě program SSU-ZOZ dovoluje vygenerovat za určité období určitý typ výjezdů na události, tedy statistiku. Shromážděná data byla systematicky vyplněna do následujících tabulek. Tabulka č.1 „Počty připojení na PCO u HZS hl. m. Prahy“ obsahuje počty připojených objektů, dále počet nově připojených objektů v kalendářním roce a počty výjezdů na jednotlivé druhy událostí. Předposlední sloupec ukazuje poměr střežených objektů a výjezdy na tyto objekty, v posledním sloupci je uvedeno procento výjezdů s klasifikací planý poplach z celkového množství výjezdů střežených na PCO.

³³ Dodavatel firma RCS Kladno s.r.o.

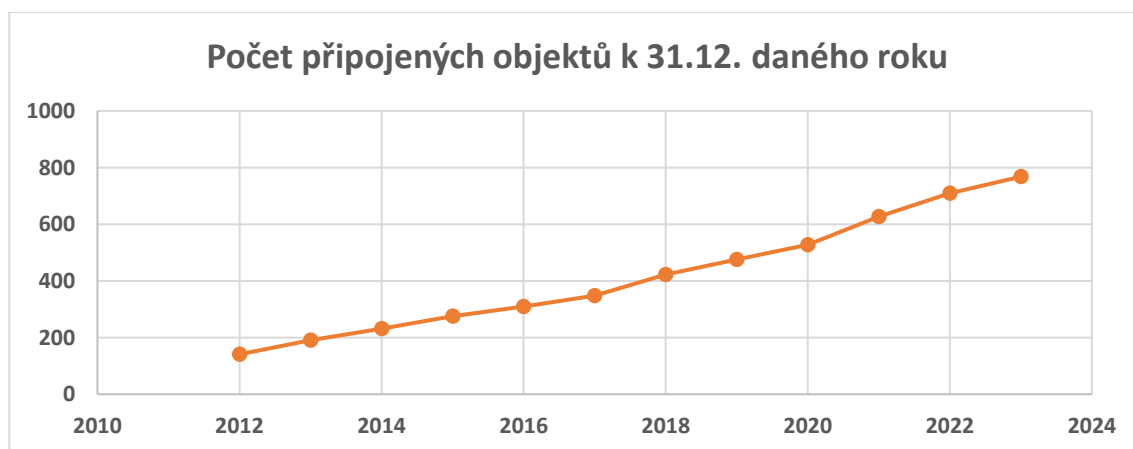
Počty připojení na PCO u HZS hl. m. Prahy

Rok	Počet připojených objektů k 31.12.	Počet nových připojení za rok	Počet výjezdů na objekty PCO				Poměr připojené objekty - výjezdy	procento PP z počtu výjezdů na PCO
			PP	Požár	Ostatní	Celkem		
2012	141							
2013	191	50	257	12	5	274	1,43	93,8
2014	231	40	265	18	7	290	1,26	91,4
2015	276	45	261	24	8	293	1,06	89,1
2016	310	34	224	12	13	249	0,80	90,0
2017	348	38	334	7	2	343	0,99	97,4
2018	423	75	419	27	9	455	1,08	92,1
2019	476	53	448	28	11	487	1,02	92,0
2020	528	52	473	37	12	522	0,99	90,6
2021	627	99	606	30	18	654	1,04	92,7
2022	710	83	697	57	32	786	1,11	88,7
2023	768	58	866	23	14	903	1,18	95,9

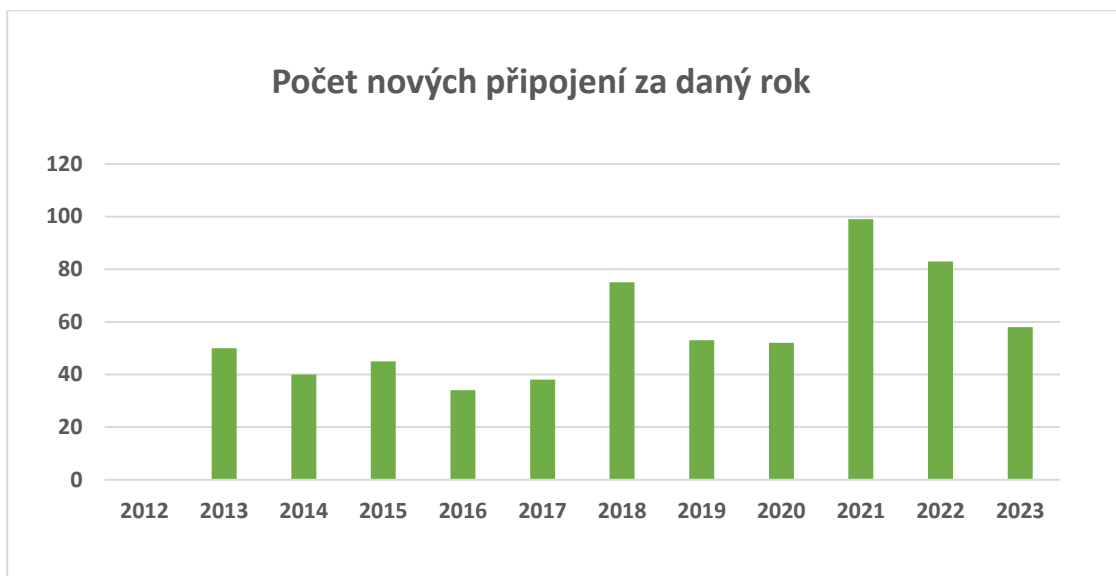
Legenda: PP - planý poplach, Ostatní - technická pomoc a jiné.

Tab. 1: Počty připojení a počty poplachů v objektech střežených na PCO u HZS hl. m. Prahy – tabulka sestavena z vlastního šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy

Z tabulky „Počty připojení na PCO u HZS hl. m. Prahy“ je zřejmý nárůst připojených objektů na PCO u HZS hl. m. Prahy, konkrétně za posledních 11 let bylo průměrně připojeno 57 objektů každý rok. Nutno podotknout, že trend je zcela jistě vzrůstající, tedy až na roky 2022 a 2023, kdy provozovatelé EPS i provozovatelé ZDP vyčkávali na vydání nového Interního aktu řízení GŘ HZS ČR, který má za úkol problematiku připojování a střežení na PCO u jednotlivých krajských HZS sjednotit.

Graf 1: Počty připojených objektů na PCO u HZS hl.m. Prahy, zdroj: přehledy koordinátora PCO

Graf 2: Počty nově připojených objektů na PCO u HZS hl. m. Prahy, zdroj: přehledy koordinátora PCO

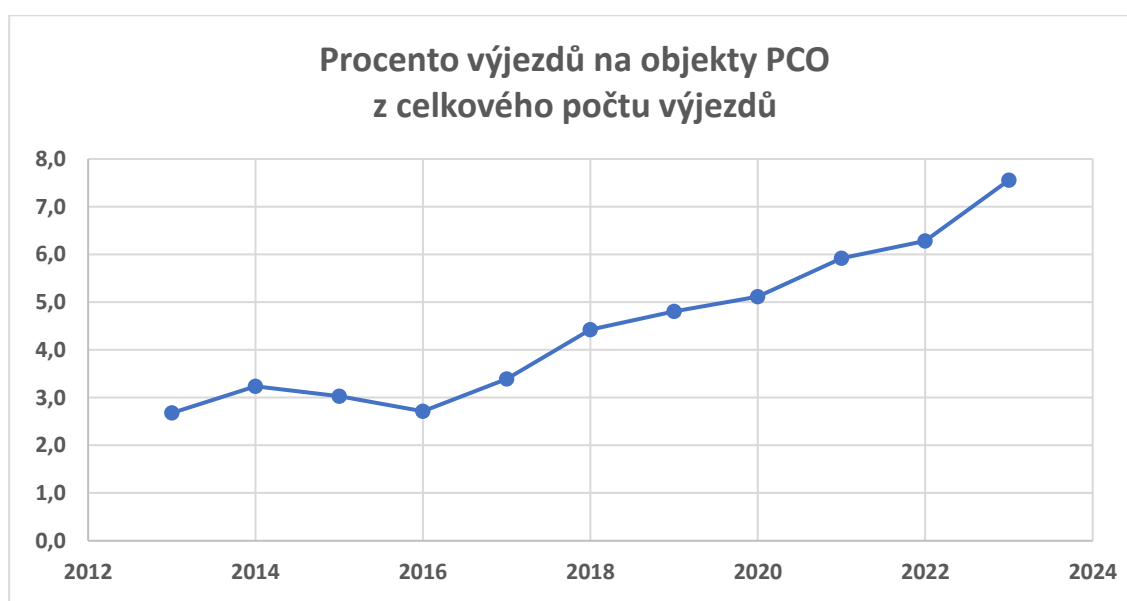
Z přehledů získaných v programu SSU-ZOZ bylo možné také zjistit i data, zabývající se druhem poplachu, respektive výsledným typem zásahu, podle toho, jak jej klasifikovali zasahující velitelé jednotek. Při výjezdu na poplach v objektu PCO se vždy zakládá událost jako požár, ale až na místě jednotky zjišťují skutečnou povahu poplachu. V převážné většině se jedná o planý poplach, v cca 92 % případů. O požár se jedná v cca 5,5 % případů a zbylých cca 2,5 % případů je klasifikováno jiným způsobem. Pro potřeby této práce již nebylo rozlišeno, ale jedná se o případy s klasifikací technická pomoc, únik látek a podobně.

Tabulka č. 2 „Výjezdy HZS hl. m. Prahy“ obsahuje v prvním sloupci (pokud počítáme i sloupec s uvedením roku, tak v druhém) počet výjezdů celkem na území Hl. m. Prahy, čerpáno ze statistické ročenky GŘ HZS ČR. Další sloupec je počet výjezdů na objekty připojené na PCO, zjišťováno z interních statistik Koordinátora PCO, protože statistika tento druh výjezdu zvlášť nehodnotí. Poslední sloupec je procentuálním vyjádřením množství výjezdů na objekty PCO z celkového množství výjezdů HZS hl. m. Prahy. Zcela jasně ukazuje nárůst počtu výjezdů na objekty připojené na PCO u HZS hl. m. Prahy. Pro ilustraci je procentuální nárůst zobrazen také jako grafické vyjádření v grafu č.3.

Výjezdy HZS hl. m. Prahy

Rok	Výjezdy HZS hl. m. Prahy v uvedeném roce celkem	Výjezdy HZS hl. m. Prahy na objekty připojené na PCO	procento výjezdů na PCO z celkového počtu výjezdů
2013	10234	274	2,7
2014	8966	290	3,2
2015	9669	293	3,0
2016	9164	249	2,7
2017	10118	343	3,4
2018	10281	455	4,4
2019	10127	487	4,8
2020	10210	522	5,1
2021	11044	654	5,9
2022	12513	786	6,3
2023	11947	903	7,6

Tab. 2: počty událostí - celkově HZS hl. m. Prahy / výjezdy na objekty připojené na PCO a jejich procento – tabulka sestavena z vlastního šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy

Graf 3: Procento výjezdů na objekty z celkového počtu výjezdů jednotek HZS hl. m. Prahy – tabulka sestavena z vlastního šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy

Jak je zřejmé z tabulky č. 2 „Výjezdy HZS hl. m. Prahy“, tak se počty výjezdů se za posledních 10 let více než ztrojnásobily a je jen otázkou času, kdy bude

procento výjezdů na objekty připojené na PCO u HZS hl. m. Prahy tak velké, že to již bude personálně neudržitelné. Otázkou pak také bude, zda možnost připojení na území města Prahy regulovat a samozřejmě případně podle jakých měřítek. Aktuálně v katastru hl. m. Prahy platí vyhláška³⁴, že pokud je stavěn nový bytový dům, musí být pro tento dům zároveň zajištěná parkovací stání. Konkrétně se jedná o jedno parkovací stání na byt do 85 m² a dvě parkovací stání k bytu většímu, což většina developerských firem řeší právě umístěním do podzemních podlaží, tím se ale objekty dostávají do kategorie se zvýšeným rizikem požáru a musí být vybaveny EPS. Samozřejmě v bytovém domě by služba „vrátného“ v počtu dvou proškolených osob na ovládání EPS byla nerentabilní při ceně cca 150.000 – 200.000,- Kč měsíčně a proto se objekty připojují na PCO, kdy měsíční střežení včetně poplatků provozovateli ZDP zpravidla nepřesáhne cca 5 % této částky.

10. Rozdíly připojování a střežení mezi kraji ČR

Autorka pro potřeby naplnění cílů praktické části oslovila jednotlivá Krajská operační střediska, respektive osoby na úrovni metodika PCO, nebo vedoucího KOPIS a provedla strukturovaný rozhovor.³⁵ Strukturované cílené dotazování bylo prováděno v časovém období listopad 2023 – leden 2024, celkem bylo osloveno 14 pracovišť a odpovědi byly postupně získány od všech 14-ti krajů ČR.

Dle dotazování na jednotlivých Hasičských záchranných sborech krajů byla dosud praxe různorodá, o čemž svědčí i přiložené výsledky průzkumu které jsou uvedeny v přílohách. Jednotlivé kraje řešily technické připojení i smluvní záležitosti různým způsobem, v dobré víře ohledně zvoleného postupu, že je to tak správné. Tuto jistou roztržitost by měl sjednotit aktuálně platný interní akt řízení GŘ HZS ČR č.27 z roku 2023. Tento předpis z GŘ HZS ČR stanovuje a sjednocuje podmínky pro připojování na PCO krajů. Jednotlivým krajským HZS běží tříletá lhůta pro akceptaci tohoto předpisu. V rámci zmíněného interního aktu je možnost drobných úprav dle potřeb jednotlivých krajů, ale systém připojování a hlavně

³⁴ vyhláška č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Použitá sada dotazů uvedena jako příloha č.2

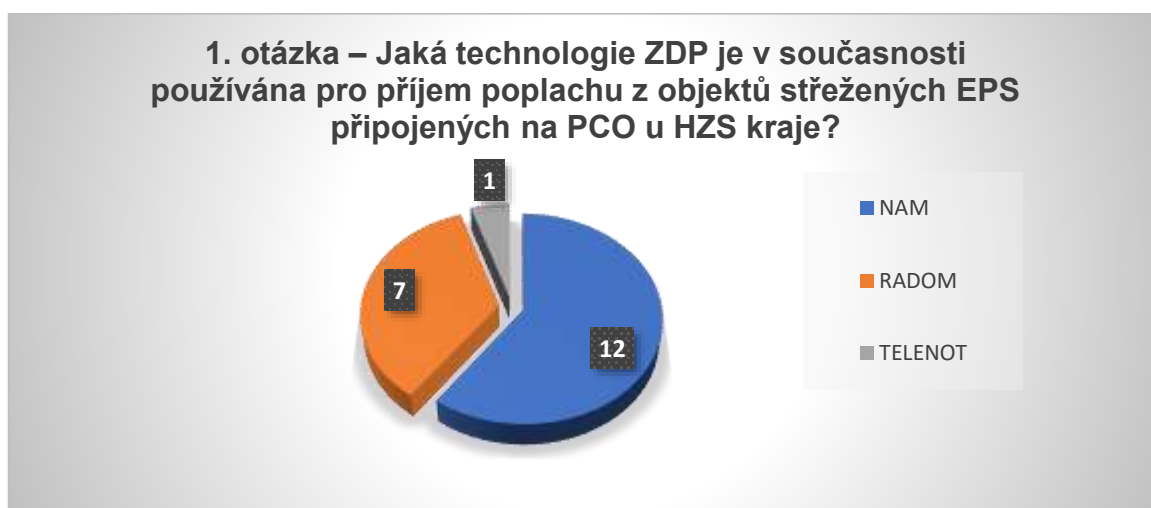
postup uzavírání smluv mezi HZS a provozovateli EPS by měl být napříč kraji stejný. Tedy v blízké budoucnosti by měly jednotlivá krajská HZS uzavírat smlouvy přímo a pouze s připojovanými objekty a na jednotlivých provozovatelích EPS je, aby si vybrali a smluvně ošetřili provozovatele ZDP, samozřejmě z množiny schválených generálním ředitelstvím. Požádat o schválení má možnost každý provozovatel ZDP, který předloží generálnímu ředitelství homologovaný systém ZDP v jednom ze dvou (v případě území hl. m. Prahy tří) schválených a hlavně HZS krajů vlastněných pultů centralizované ochrany.

Shrnutí dotazníkového šetření

Cílené dotazování s připravenou sadou otázek nepřineslo nijak překvapivé výsledky. Zde si dovolila autorka práce krátce rozvést jednotlivé otázky a odpovědi, v případě, že to bylo možné sestavila z odpovědí také graf, pro lepší názornost.

1. otázka – Jaká technologie ZDP je v současnosti používána pro příjem poplachu z objektů střežených EPS připojených na PCO u HZS kraje?

Z průzkumu bylo zjištěno, že nejčastěji používaná technologie ZDP je NAM, v některých krajích ČR se používá kombinace NAM a Radom. V jednom z krajů je používán pouze Radom a kombinace NAM a Telenot je používána pouze v Praze.

Graf č.4: vyhodnocení otázky č.1 – Jaká technologie ZDP je v současnosti používána pro příjem poplachu z objektů střežených EPS a připojených na PCO u HZS kraje?, Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

2. otázka – Která firma je provozovatelem přenosové cesty z objektového ZDP?

Z odpovědí plyne, že napříč republikou je přibližně deset provozovatelů přenosové cesty z objektového ZDP, v nejvíce krajích je zastoupena firma Patrol Group s.r.o.

3. otázka – Kdo ovládá PCO u HZS kraje? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující ZDP?

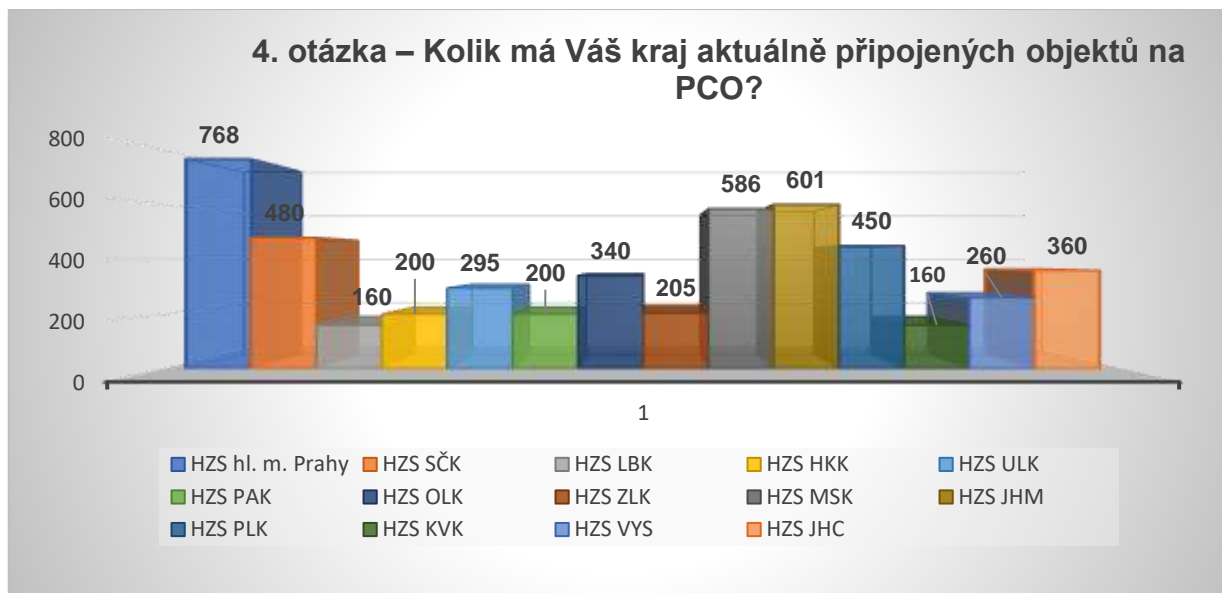
Pult centralizované ochrany může být ovládán z KOPIS, kde ho ovládají příslušníci HZS, operační důstojníci, potažmo i operační technici pracující na KOPIS v směnném provozu, kteří mají mimo jiné i standardní náplň práce vysílání sil a prostředků k mimořádným událostem. Nebo ho ovládá pracovník firmy provozující ZDP, což nezatěžuje příslušníky KOPIS. Z průzkumu je zřejmé, že napříč republikou převažuje varianta ovládání provozovateli ZDP.

Graf č.5: vyhodnocení otázky č.2 – Kdo ovládá pult umístěný u HZS kraje? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující ZDP? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4. otázka – Kolik má váš kraj aktuálně připojených objektů na PCO?

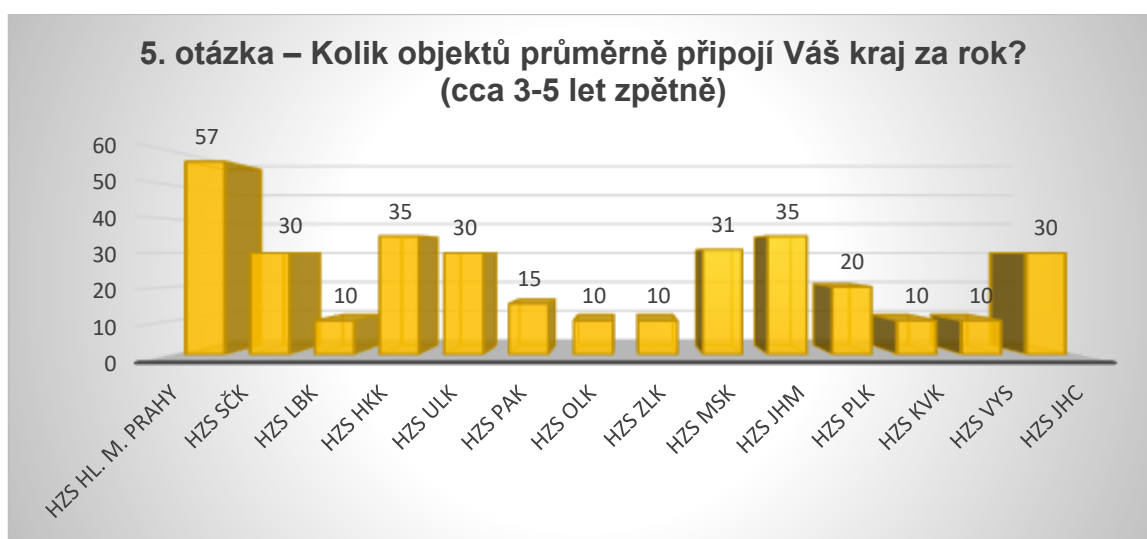
Napříč republikou jednoznačně největší počet připojených objektů má hlavní město Praha, následuje Jihomoravský kraj a těsně na třetím místě je kraj Moravskoslezský.

Graf č.6: Vyhodnocení otázky č.4 – Kolik má Váš kraj aktuálně připojených objektů na PCO? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

5. otázka – Kolik objektů průměrně připojí Váš kraj za rok? (cca 3-5 let zpětně)

Tato otázka souvisí s otázkou předchozí s narůstajícím počtem objektů se samozřejmě zvyšuje i číslo nových připojení.

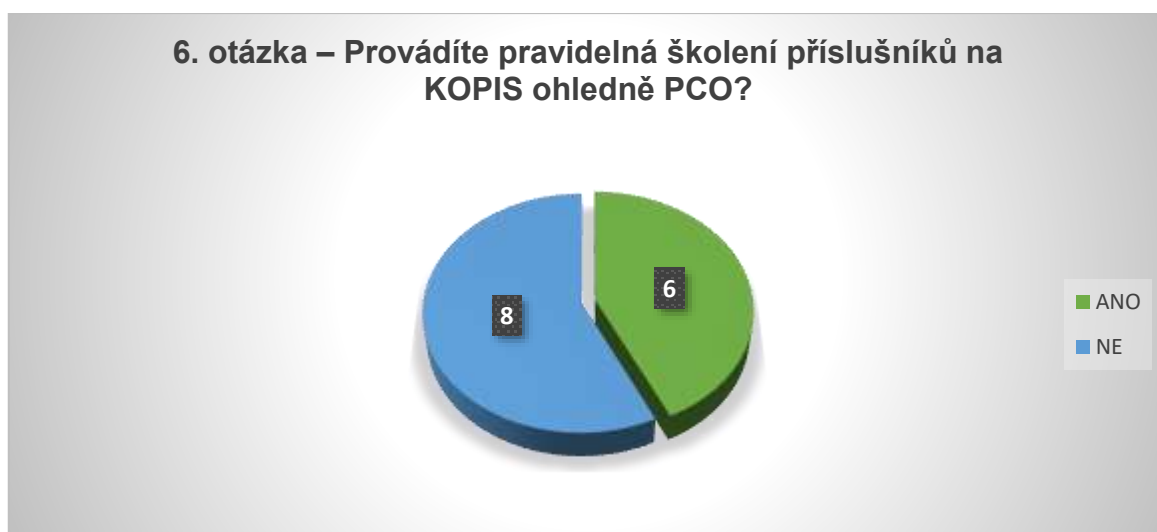

Graf č.7: Vyhodnocení otázky č.5 – Kolik objektů průměrně připojí Váš kraj za rok? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

6. otázka – Provádíte pravidelná školení příslušníků na KOPIS ohledně PCO?

Odpověď na tuto otázku jsou v 57% negativní, 43% krajských KOPIS provádí školení operačních techniků a důstojníků, toto je spojeno i se skutečností, zda se technologie ovládá přímo na KOPIS, v takovém případě je pravidelné školení nutnost, v některých případech se kraje na tuto variantu teprve připravují, protože nová sbírka interních aktů GŘ HZS ČR č. 27/2023 toto ukládá, uvedení do souladu jsou povinny krajské HZS provést do 3 let.

Nadpoloviční většina krajů školení neprovádí, z důvodu ovládní technologie provozovateli ZDP.

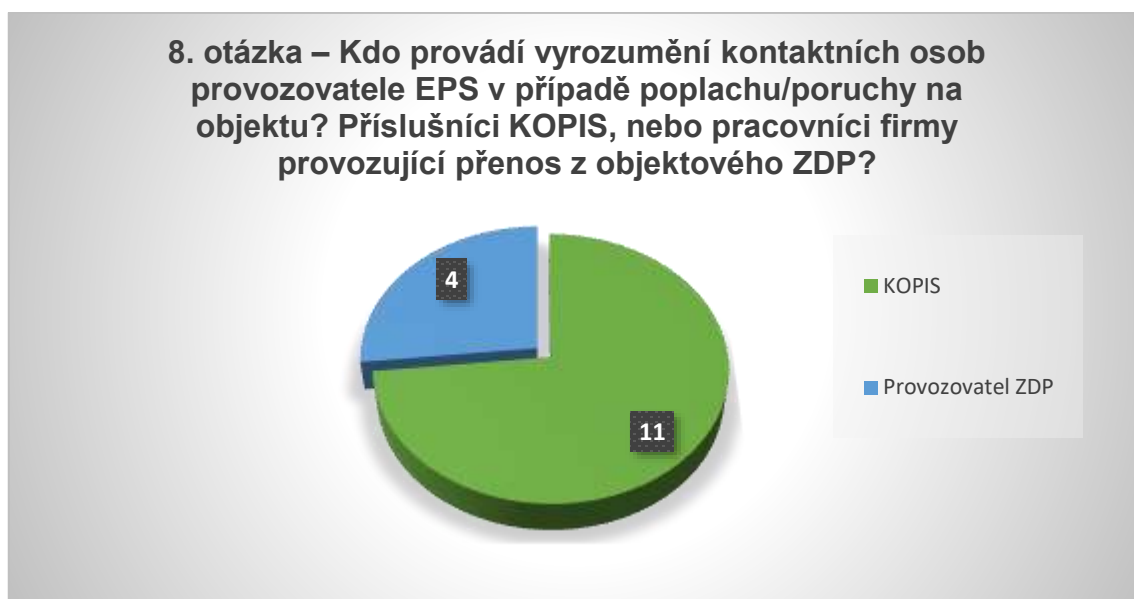
Graf č.8: Vyhodnocení otázky č.6 – Provádíte pravidelná školení příslušníků na KOPIS ohledně PCO? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

7. otázka – Provádíte pravidelná školení jednotek, nebo velitelů zásahu ohledně PCO?

Všechny kraje kromě jednoho odpověděly že školení velitelů v jednotkách neprovádí, většinou jsou velitelé pouze upozorněni například formou mailu, pokud nastanou nějaké problémy. V některých krajích se jednotky účastní prvotní prohlídky nově připojovaného objektu společně s velitelem stanice.

8. otázka – Kdo provádí vyrozumění kontaktních osob provozovatele EPS v případě poplachu/poruchy na objektu? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující přenos z objektového ZDP?

Nová sbírka interních aktů GŘ HZS ČR č. 27/2023 nařizuje povinnost informovat kontaktní osoby přímo z KOPIS, v odpovědích je opět znát, zda se už kraj novému internímu aktu přizpůsobil nebo ne. V převážné většině vyrozumívá kontaktní osobu provozovatel ZDP, v jednom případě je to jak KOPIS, tak provozovatel ZDP.

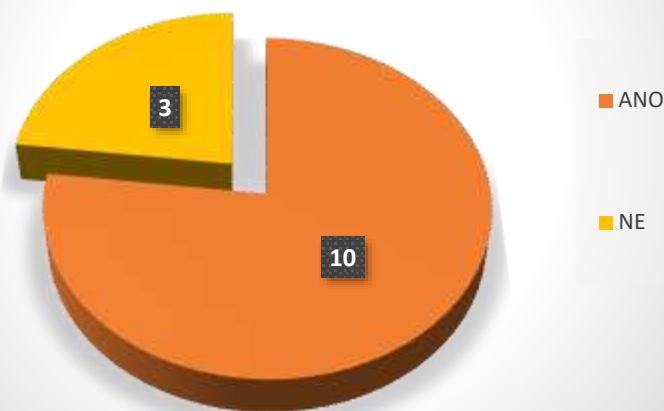

Graf č.9: Vyhodnocení otázky č.8 – Kdo provádí vyrozumění kontaktních osob provozovatele EPS v případě poplachu/poruchy na objektu? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující přenos z objektového ZDP? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

9. otázka – Čekají zasahující jednotky vždy na příjezd kontaktní osoby za objekt?

Ze smlouvy o připojení objektu na PCO vyplývá povinnost zasahující jednotky vyčkat příjezdu kontaktní osoby do 30 minut na místo události, aby si převzala objekt. V převážné většině zasahující jednotka vyčkává na příjezd kontaktní osoby.

9. otázka – Čekají zasahující jednotky vždy na příjezd kontaktní osoby za objekt?

Graf č.10: Vyhodnocení otázky č.9 – Čekají zasahující jednotky vždy na příjezd kontaktní osoby za objekt? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

10. otázka – Jaké smlouvy jsou (byly v minulosti) uzavírány ohledně připojení objektů na krajské PCO? Možnosti: dvoustranné HZS-Provozovatel ZDP a Provozovatel ZDP-Provozovatel EPS, dvoustranné HZS-Provozovatel EPS, nebo trojstranné HZS-provozovatel EPS-Provozovatel ZDP, nebo jiné?

Odpovědi na tuto otázku byly různorodé, v minulosti byla v každém kraji jiná zvyklost, nyní je díky novému internímu aktu povinnost tyto odlišnosti narovnat. Někteří oslovení odmítli tuto otázku zodpovědět, někteří používají kombinaci smluv. 6 krajů ze 14-ti už přešlo pouze na smlouvy dvoustranné, které podepisuje HZS kraje s provozovatelem EPS (objektem), kdy je na provozovateli EPS, aby si zajistil přenosové cesty výběrem poskytovatele ZDP.

11. otázka – Jakým způsobem je ve Vašem kraji prováděno fakturování poplatků za střežení a poplatků za výjezdy na planý poplach v objektu? Frekvence vystavování, jsou vystavovány faktury, nebo platba trvalým příkazem na základě smlouvy a podobně.

Otázka fakturací je opět hodně různorodá, liší se fakturace střežení a fakturace za výjezdy na plané poplachy. Střežení se v pěti krajích fakturuje čtvrtletně jednotlivým objektům, v jednom kraji pololetně, ve dvou případech měsíčně a v jednom případě jeden krát ročně souhrnně za všechny objekty provozovateli ZDP. V pěti případech oslovená osoba (metodik PCO) nevěděl, jak se fakturace provádí, a to z důvodu toho, že fakturace byly prováděny prostřednictvím finančního oddělení kraje. Fakturace planých poplachů je ovšem ve všech krajích stejná – měsíční a fakturou.

12.otázka – jakou dokumentaci k objektům připojeným na PCO od provozovatele EPS vyžadujete? DZP, PIPZ či jiná?

Většina krajů vyžaduje DZP v rozsahu operativní karty se zakreslenými čidly EPS, v některých krajích se od tohoto požadavku ustupuje a dokumentaci zde požadují pod názvem PIPZ (Prvotní informace pro zásah) či jiném podobném, z důvodu nezaměňování s DZP u kterého je přesně definován rozsah a způsob schvalování z vyhlášky³⁶.

Závěry dotazníkového šetření

Z dotazování na jednotlivé krajská HZS vyplynuly rozdíly v aktuální praxi jednotlivých krajů. Nový interní akt, vydaným před prázdninami roku 2023, ve kterém Generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR ukládá jednotlivým krajům uvést veškeré počínání ohledně PCO umístěného u HZS kraje do souladu s tímto interním předpisem, nejpozději do tří let od jeho účinnosti, by mělo dojít ke srovnání situace v celé ČR. Některé kraje na nový předpis již reflektovaly a sjednocující postupy zavádí. Pro některé kraje dokonce k žádné velké změně nedojde, ale naopak najdou se i taková HZS kraje, pro které to bude znamenat veliké změny a samozřejmě i zátěž, jak administrativní, tak i personální, tyto kraje narovnání praxe do souladu s novým předpisem zatím odkládají

³⁶ Vyhláška č. 246/2001 Sb.- Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

na nejzazší možnou dobu. V případě velkého množství střežených objektů se jeví nový interní akt velmi personálně náročný, ať už pro množství administrativy při řešení nových smluv, mezi HZS a provozovateli EPS (objekty), dále zvýšení zátěže pro finanční oddělení pro exponenciálně rostoucí množství fakturací, ale i ohledně navýšení množství činností pro obsluhu operačních středisek, kde postupně narůstá množství úkolů pro všechny příslušníky zde sloužící.

Závěr

Bakalářská práce popisuje současnou praxi procesu připojování objektů se zvýšeným požárním rizikem na pult centralizované ochrany, jejich střežení a případný zásah předurčenou jednotkou v případě vyhlášení poplachu v objektu. Cíl, shromáždit všechna potřebná data do jednoho uceleného dokumentu, který komplexně popisuje problematiku PCO, byl splněn především pro území hlavního města Prahy. Vzhledem k odlišnostem ostatních krajů, kde každý kraj přistupuje k problematice PCO svým vlastním způsobem, není autorka schopná obsáhnout touto prací problematiku PCO v celé ČR. Mezi jednotlivými kraji jsou drobné i větší nuance, které tato práce popisuje. Skutečnost byla zjištěna metodou cíleného dotazování ve všech krajích ČR. I přes výše zmíněné se služba střežení PCO, napříč všemi kraji, pro připojené objekty tváří jako jednotná. Autorka práce velmi vítá interní akt řízení GŘ č. 27/2023, který by tuto problematiku měl sjednotit, samozřejmě HZS kraje mají na uvedení do souladu čas tří let a závisí na nich, jak rychle nové zadání uvedou v praxi.

Dalším úskalím je technologický a ekonomický vývoj, který se ubírá velmi rychlým až exponenciálním tempem. Ačkoli cílem práce bylo komplexně zachytit stávající procedury a povinnosti spjaté s připojováním objektů na PCO a další průběh jejich střežení včetně relevantních povinností a postupů, informace, které tato práce systematicky soustředí, jsou platné na přelomu roku 2023 a 2024, může se vzhledem k zmíněnému technologickému vývoji stát, že soustředěné informace nebudou v relativně blízkém časovém horizontu již aktuální. Naopak legislativní rámec této problematiky je relativně zastaralý a neдрží krok s překotným vývojem. Přesto by autorka chtěla informace obsažené v této práci použít jako odrazový můstek pro tvorbu dalších dokumentů v oblasti problematiky PCO.

Seznam použité literatury

Hasičský záchranný sbor České republiky. Praha: MV - generální ředitelství HZS ČR, 2011, [19] s. ISBN 978-80-87544-01-3.

HARAZIN, Lukáš a Oldřich LUŽA. *Hospodářská opatření pro krizové stavy*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016. ISBN 978-80-7251-450-2.

HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ a Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací: (metody a nástroje řízení bezpečnosti) : základní údaje*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8.

JAKUBCOVÁ, Lenka a Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7.

Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

MARTÍNEK, Bohumír a TVRDEK, Jan. *Základy integrovaného záchranného systému*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.

NITRA, Josef. *Oheň a lidé v českých zemích do roku 1895*. Nové Město nad Metují: Hasiči, 2010. ISBN 978-80-904606-0-7.

LIŠKA, Václav. *Zpracování a obhajoba bakalářské a diplomové práce*. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-64-1.

RICHTER, Rostislav. *Výkladový slovník krizového řízení*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 164 s. :. ISBN 978-80-86640-54-9.

RILL Pavel, *Hasičský záchranný sbor České republiky*, Absolventská práce, 2015, Trivis Praha. Vedoucí práce Mgr. Tomáš Horský

Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany: sbírka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009, 245 s. ISBN 978-80-7385-069-2

Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 27/2023:
27 POKYN generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky ze dne 13. června 2023, kterým se stanoví podmínky pro připojení elektrické požární signalizace prostřednictvím zařízení dálkového přenosu na pult centralizované ochrany umístěný na krajském operačním a informačním středisku hasičského záchranného sboru kraje

SZASZO, Zoltán., *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*, Praha, 1. vyd., Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010, ISBN 978-80-86640-60-0.

TARČÁNI, Ondrej. *Teorie a praxe krizového řízení I. 2.*, doplněné a upravené vydání. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9.

VZDĚLAL J. VYSOCKÝ. *Základy hasičstva: Rukověť pro československé větší i menší obce, obecní úředníky, jakož i sbory hasičské a jednoty tělocvičné: Se 66 dřevorytinami*. Praha: Berringer a Pichl, 1869.

112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR.

Internetové zdroje

* HZS ČR [online]. [cit. 2023-10-07]. Dostupné

z:<https://www.hzscr.cz/default.aspx>

* MV ČR [online]. [cit. 2023-11-02]. Dostupné z:<https://www.mvcr.cz/>

* NAM Systém a.s. [online]. [cit. 2024-01-02]. Dostupné z: <https://www.nam.cz>

* Radom a.s. [online]. [cit. 2023-12-14]. Dostupné z: <https://radom.eu/cs/>

* Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR [online]. [cit. 2024-01-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>

* Telenot system [online]. [cit. 2023-12-15]. Dostupné z:

<https://www.telenot.com/en/>

* Zákony pro lidi [online]. [cit. 2023-09-21]. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/>

Seznam zkratk

EPS	- elektrická požární signalizace
GPRS/LTE	- služba přenosu dat mobilními sítěmi pomocí technologie přepojování paketů
GSM	- globální systém mobilní komunikace (angl. groupe special mobile)
HZS	- hasičský záchranný sbor
GŘ HZS ČR	- Generální ředitelství HZS České republiky
IZS	- integrovaný záchranný systém
JPO	- jednotka požární ochrany
KOPIS	- krajské operační a informační středisko
KTPO	- klíčový trezor požární ochrany
OPPO	- obslužné pole požární ochrany
PBŘ	- požárně bezpečnostní řešení (objektu)
PCO	- pult centralizované ochrany
PIPZ/DZP	- Prvotní informace pro zásah / Dokumentace zdolávání požárů
RDST	- přenos signálu radiovým prostředím
TCTV 112	- telefonní centrum tísňového volání linky 112
ZDP	- zařízení dálkového přenosu

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obr. č.1: Struktura HZS ČR, Zdroj: www.hzscr.cz	str.6
Obr. č.2: Uzavřený KTPO, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.16
Obr. č.3: Otevřená vnější dvířka, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.16
Obr. č.4: Vnitřní prostor KTPO, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.16
Obr. č.5: OPPO, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.16
Obr. č.6: Skříňka na PIPZ/DZP, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.16
Obr. č.7: Tablo EPS, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.17
Obr. č.8: Ústředna EPS, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.17

Obr. č.9: Samočinné čidlo EPS, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.17
Obr. č.10: Samočinný hlásič EPS, Zdroj: vlastní fotografie autorky.....	str.17
Obr. č.11: Detail události, Zdroj: printscreen z aplikace Spojář, zpracovala autorka BP.....	str.18
Obr. č.12: Aplikační zprávy, Zdroj: printscreen z aplikace Spojář, zpracovala autorka BP	str.18
Obr. č.13: Zobrazení v mapovém podkladu, Zdroj: printscreen z aplikace Spojář, zpracovala autorka BP.....	str.18
Tab. č.1: Počty připojení a počty poplachů v objektech střežených na PCO u HZS hl. m. Prahy, Zdroj: tabulka sestavena z vlastního šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy.....	str.29
Tab. č.2: Počty výjezdů na události - celkově HZS hl. m. Prahy / výjezdy na objekty připojené na PCO a jejich procento, Zdroj: tabulka sestavena z vlastního šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy	str.31
Graf č.1: Počty připojených objektů na PCO u HZS hl. m. Prahy, Zdroj: vlastní šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy.....	str.29
Graf č.2: Počty nově připojených objektů na PCO u HZS hl. m. Prahy, Zdroj: vlastní šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy.....	str.30
Graf č.3: Procento výjezdů na objekty z celkového počtu výjezdů jednotek HZS hl. m. Prahy, Zdroj: vlastní šetření, podklady KOPIS HZS hl. m. Prahy.....	str.31
Graf č.4: Vyhodnocení otázky č.1 – Jaká technologie ZDP je v současnosti používána pro příjem poplachu z objektů střežených EPS a připojených na PCO u HZS kraje? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.....	str.33
Graf č.5: Vyhodnocení otázky č.2 – Kdo ovládá pult umístěný u HZS kraje? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující ZDP? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.....	str.34
Graf č.6: Vyhodnocení otázky č.4 – Kolik má Váš kraj aktuálně připojených objektů na PCO? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.....	str.35

Graf č.7: Vyhodnocení otázky č.5 – Kolik objektů průměrně připojí Váš kraj za rok? Zdroj: vlastní dotazníkové šetřenístr.35

Graf č.8: Vyhodnocení otázky č.6 – Provádíte pravidelná školení příslušníků na KOPIS ohledně PCO? Zdroj: vlastní dotazníkové šetření..... str.36

Graf č.9: Kdo provádí vyrozumění kontaktních osob provozovatele EPS v případě poplachu/poruchy na objektu? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující přenos z objektového ZDP? Zdroj:vlastní dotazníkové šetření..str.37

Graf č.10 Čekají zasahující jednotky vždy na příjezd kontaktní osoby za objekt?, Zdroj: vlastní dotazníkové šetření.....str.38

Seznam příloh

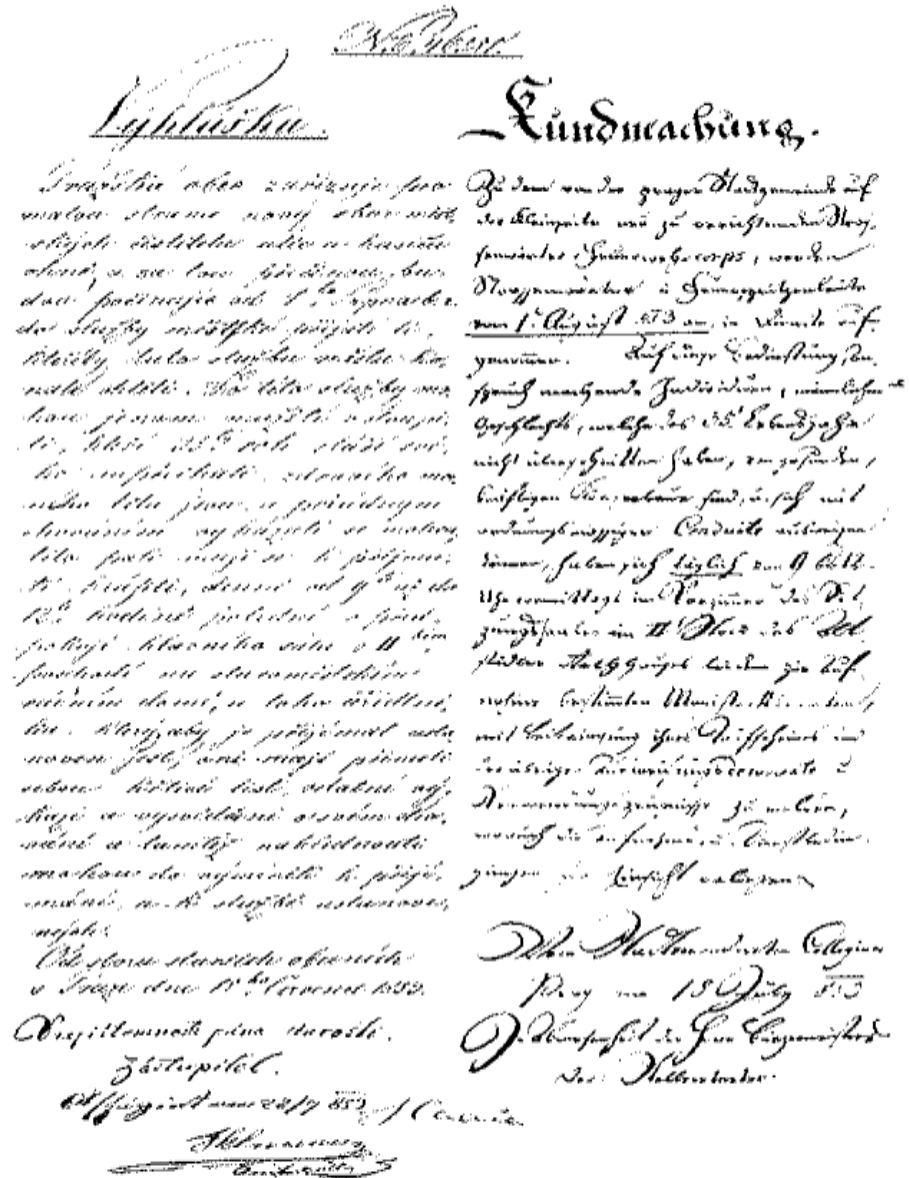
Příloha č. 1 - Vyhláška o zřízení pražského profesionálního hasičského sboru

Příloha č. 2 – Sada dotazů pro strukturovaný rozhovor s krajskými metodiky PCO

Příloha č. 3 – Zpracované výsledky dotazování na jednotlivé kraje HZS ČR

Přílohy práce

Příloha č. 1 – Vyhláška o zřízení pražského profesionálního hasičského sboru³⁷

Vyhláška z 18. července 1853
o zřízení pražského profesionálního
hasičského sboru.

³⁷ SZASZO, Zoltán., Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích, Praha, 1. vyd., Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010, ISBN 978-80-86640-60-0.

Příloha č. 2 – Sada dotazů pro strukturovaný rozhovor s krajskými metodiky PCO

1. otázka – Jaká technologie ZDP je v současnosti používána pro příjem poplachu z objektů střežených EPS připojených na PCO u HZS kraje?
2. otázka – Která firma je provozovatelem přenosové cesty z objektového ZDP?
3. otázka – Kdo ovládá pult umístěný u HZS kraje? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující ZDP?
4. otázka – Kolik má Váš kraj aktuálně připojených objektů na PCO?
5. otázka – Kolik objektů průměrně připojí Váš kraj za rok? (cca 3-5 let zpětně)
6. otázka – Provádíte pravidelná školení příslušníků na KOPIS ohledně PCO?
7. otázka – Provádíte pravidelná školení jednotek, nebo velitelů zásahu ohledně PCO?
8. otázka – Kdo provádí vyrozumění kontaktních osob provozovatele EPS v případě poplachu/poruchy na objektu? Příslušníci KOPIS, nebo pracovníci firmy provozující přenos z objektového ZDP?
9. otázka – Čekají zasahující jednotky vždy na příjezd kontaktní osoby za objekt?
10. otázka – Jaké smlouvy jsou (byly v minulosti) uzavírány ohledně připojení objektů na krajské PCO? Možnosti: dvoustranné HZS-Provozovatel ZDP a Provozovatel ZDP-Provozovatel EPS, dvoustranné HZS-Provozovatel EPS, nebo trojstranné HZS-provozovatel EPS-Provozovatel ZDP, nebo jiné?
11. otázka – Jakým způsobem je ve Vašem kraji prováděno fakturování poplatků za střežení a poplatků za výjezdy na planý poplach v objektu? Frekvence vystavování, jsou vystavovány faktury, nebo platba trvalým příkazem na základě smlouvy a podobně.
12. otázka – jakou dokumentaci k objektům připojeným na PCO od provozovatele EPS vyžadujete? DZP, PIPZ či jiná?

Příloha č. 3 – Zpracované výsledky dotazování na jednotlivé kraje HZS ČR

	Otázka	HZS hl. m. Prahy	HZS SČK
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM a Telenot	NAM
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Patrol group a M connections	Patrol group
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	Provozovatelé ZDP	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	770	480
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	75	30
6	Školení na KOPISu?	NE	Ano v ročním plánu
7	Školení jednotek/VZ?	NE - pouze mail pro VD	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	Provádí poskytovatelé	Provádí KOPIS
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	Nemusí, pokud nedošlo ke škodě.	ANO, vždy
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	Třístranné smlouvy	XXX
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	čtvrtletně	Měsíčně provozovateli ZDP
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	Aktuálně DZP, plánován přechod na PIPZ	PIPZ, pokud nemusí mít objekt DZP

	Otázka	HZS LBK	HZS HKK
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	Radom	Radom
2	Provozovatel ZDP (připojení)	AEC Novák	Astor Komplex
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	Provozovatel ZDP	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	160	200
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	10	35
6	Školení na KOPISu?	NE	NE
7	Školení jednotek/VZ?	ANO	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	KOPIS	KOPIS
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	Ano	XXX
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	Třístranné smlouvy	Dvoustranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	Fakturace čtvrtletně provozovateli EPS	XXX
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	DZP	DZP

	Otázka	HZS ULK	HZS PAK
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM a Radom	NAM a Radom
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Patrol, AEC Novák	Patrol, Astor komplex
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	Provozovatel ZDP	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	295	200
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	30	15
6	Školení na KOPISu?	ANO	NE
7	Školení jednotek/VZ?	NE	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	KOPIS	KOPIS
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	ANO	ANO
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	Třístranné smlouvy	Třístranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	XXX	XXX
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	DZP	DZP

	Otázka	HZS OLK	HZS ZLK
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM	NAM
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Largo PCO	System +
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	Provozovatel ZDP	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	340	205
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	10	10
6	Školení na KOPISu?	NE	NE
7	Školení jednotek/VZ?	NE	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	Provozovatel ZDP	KOPIS
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	ANO	ANO
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	dvoustranné smlouvy	dvoustranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	Fakturace čtvrtletně provozovateli EPS	1X ročně zpětně
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	XXX	DZP + PIPZ

	Otázka	HZS MSK	HZS JHM
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM a Radom	NAM
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Echo Alarm	Patrol
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	KOPIS	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	586	601
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	31	35
6	Školení na KOPISu?	ANO	NE
7	Školení jednotek/VZ?	NE	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	KOPIS	KOPIS
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	NE	NE
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	Dvoustranné smlouvy	Dvoustranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	měsíčně	čtvrtletně
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	DZP	PIPZ

	Otázka	HZS PLK	HZS KVK
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM a Radom	NAM
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Ryspol, Radom, Invest tel. Tuebor General Service	Patrol group
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	KOPIS	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	450	160
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	20	10
6	Školení na KOPISu?	ANO	ANO
7	Školení jednotek/VZ?	NE	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	KOPIS	KOPIS + Provozovatel ZDP
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	ANO	ANO
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	dvoustranné smlouvy	třístranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	pololetně	XXX
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	DZP	DZP + PIPZ

	Otázka	HZS VYS	HZS JHC
1	Technologie (NAM, Radom, jiná?)	NAM	NAM a Radom
2	Provozovatel ZDP (připojení)	Patrol group	SPH Elektro s.r.o., Elzy spol. s.r.o., APS Fire s.r.o., Perseid.cz
3	Kdo ovládá pult? (HZS x P-ZDP)	KOPIS	Provozovatel ZDP
4	Počet aktuálně připojených objektů?	260	360
5	Roční přírůstek objektů? (cca)	10	30
6	Školení na KOPISu?	NE	ANO
7	Školení jednotek/VZ?	NE	NE
8	Vyrozumění kontaktů (AMDS/SMS...)	KOPIS	Provozovatel ZDP
9	Čekají jednotky na příjezd kontaktní osoby?	NE	ANO
10	Jaké smlouvy jsou uzavírány? (2x3)	Třístranné smlouvy	Třístranné smlouvy
11	Fakturace x platba na základě smlouvy	čtvrtletně provozovateli EPS	čtvrtletně
12	Používaná dokumentace DZP x PIPZ	DZP + PIPZ	DZP